

Na osnovu člana 21. stav (1) tačka 7), tačka 8), tačka 11) i tačka 18), člana 22. tačka 11), člana 52., člana 62. i člana 83. stav (2) Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH” broj 66/13), člana 10. stav (1) tačka g), tačka h), tačka k), tačka r), člana 11. stav (1) tačka k) i člana 23. stav (1) i stav (2) Statuta Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 24/14) i člana 32. stav (1) Poslovnika o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 29/14), Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH - FERK na XVIII redovnoj sjednici održanoj 24.10.2014. godine donijela je

OPŠTE USLOVE ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

DIO PRVI

POGLAVLJE I. OPŠTE ODREDBE I CILJEVI

Član 1. (Primjena)

Opštim uslovima za isporuku električne energije (u daljem tekstu: Opšti uslovi) definišu se energetske i tehničke uslovi, te ekonomski odnosi između proizvođača, operatora distributivnog sistema, snabdjevača, korisnika mreže i krajnjeg kupca električne energije uključujući i podnosioca zahtjeva za dobijanje elektroenergetske saglasnosti za područje Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 2. (Predmet Opštih uslova za isporuku električne energije)

Opšti uslovi za isporuku električne energije sadrže:

- a) definisane kriterije kvaliteta i kvantiteta električne energije,
- b) način i uslove izdavanja elektroenergetske saglasnosti,
- c) uslove, rokove i način zaključenja ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže,
- d) jasno i precizno definisan priključak i mjerno mjesto,
- e) kriterije o načinu priključenja novog kupca/proizvođača i mjesto priključenja kupca/proizvođača na distributivnu mrežu,
- f) uslove kada se kupcu može obustaviti ili ograničiti isporuka električne energije,
- g) način obračuna i naplate električne energije, uključujući i metodologiju za utvrđivanje količina i cijene za obračun električne energije po osnovu neovlaštene potrošnje,
- h) pravo na naknadu štete nastale zbog prekida u snabdijevanju električnom energijom, isporuke nekvalitetne ili ograničene isporuke električne energije,
- i) odredbe koje definišu odnose sa kupcima kojima se ne smije obustaviti isporuka električne energije, uključujući i slučajeve neplaćanja potrošene električne energije, te način regulisanja međusobnih obaveza u ovakvim slučajevima,

- j) uslove i način mjerenja električne energije i snage i
- k) druge odnose između operatora distributivnog sistema i korisnika distributivnog sistema, kao i druge odnose između elektroprivrednih subjekata i kupaca električne energije.

Član 3. (Cilj Opštih uslova)

Cilj donošenja ovih Opštih uslova je uspostavljanje transparentnih procedura u odnosima između proizvođača, operatora distributivnog sistema, snabdjevača i krajnjeg kupca.

Član 4. (Definicije i skraćenice)

Definicije i skraćenice koje se koriste u odredbama ovih Opštih uslova, uz one iz Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, Poslovnika o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Pravilnika za izdavanje dozvola („Službene novine Federacije BiH“ broj 43/14) i Pravilnika za izradu i primjenu dijagrama opterećenja („Službene novine Federacije BiH“ broj 77/14) su sljedeće:

- a) **BAS** znači Državni standard Bosne i Hercegovine.
- b) **Brojilo električne energije** (u daljem tekstu: **brojilo**) znači uređaj koji mjeri i registruje potrošnju električne energije na obračunskom mjernom mjestu.
- c) **Direktni vod** znači dalekovod koji povezuje izolovano mjesto proizvodnje sa izolovanim kupcem ili dalekovod koji povezuje proizvođača električne energije i dobavljača električne energije radi direktnog snabdijevanja njihovih vlastitih objekata, podružnica i kvalifikovanih kupaca.
- d) **Distributivni sistem** znači infrastrukturu (SN vodovi, transformatorske stanice i NN mreža) potrebnu za distribuciju električne energije.
- e) **Elektroenergetska saglasnost** znači dokumenat kojim operator distributivnog sistema definiše tehničko-energetske parametre priključenja na distributivnu mrežu.
- f) **Elektroenergetski subjekat** znači pravno lice koje je osnovano u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i obavlja najmanje jednu od sljedećih djelatnosti: proizvodnja, prenos, distribucija, snabdijevanje ili trgovina električnom energijom.
- g) **Faktor snage (cos φ)** znači odnos aktivne snage prema prividnoj snazi.
- h) **FERK** znači Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- i) **Frekvencija** znači broj ciklusa naizmjenične struje u sekundi izražene u hercima (Hz).
- j) **IEC** znači standarde odobrene od strane Međunarodne elektrotehničke komisije.
- k) **Instalisana snaga** znači aritmetički zbir (suma) snaga svih uređaja u jednom objektu (prostoru).
- l) **Javni snabdjevač kvalifikovanih kupaca** (u daljem tekstu: **javni snabdjevač**) znači snabdjevača koji ima obavezu da snabdijeva kvalifikovanog kupca kada on ne odabere svog snabdjevača na tržištu električne energije na način i pod uslovima koje propisuje FERK.
- m) **Korisnik sistema** znači svako pravno lice koje snabdijeva, ili pravno i fizičko lice koje biva snabdijevano putem prenosnog ili distributivnog sistema.

- n) **Krajnji kupac** znači kupca koji električnu energiju kupuje za vlastite potrebe.
- o) **Kupac** znači kupca na veliko ili krajnjeg kupca električne energije.
- p) **Kupac na veliko** znači pravno ili fizičko lice koje kupuje električnu energiju radi preprodaje unutar ili izvan sistema u kojem je registrovan.
- q) **Kvalifikovani kupac** znači kupca koji može slobodno kupovati električnu energiju od snabdjevača/trgovca kojeg sam izabere.
- r) **Kvalifikovani proizvođač** znači proizvođača koji u pojedinačnom objektu za proizvodnju električne energije proizvodi električnu energiju, koristeći otpad ili obnovljive izvore energije na ekonomski primjeren način, uključujući kombinovani ciklus proizvodnje toplotne i električne energije, koji je usklađen sa zaštitom okoline, a koji takav položaj može steći na osnovu rješenja nadležnog organa.
- s) **Kvalitet napona** znači stabilnost fizikalnih veličina napona u odnosu na nominalne vrijednosti (efektivnu vrijednost, frekvenciju, talasni oblik, simetričnost faznih vrijednosti napona i dr.).
- t) **Limitator (ograničavač)** znači uređaj koji ograničava krajnjem kupcu snagu opterećenja do visine odobrene priključne snage u elektroenergetskoj saglasnosti.
- u) **Mjerni slog** znači skup mjernih i pomoćnih uređaja na mjernom mjestu.
- v) **Mjerno mjesto (obračunsko mjerno mjesto)** znači mjesto u mreži na kojem se mjere parametri električne energije radi obračuna.
- w) **Nazivni napon** znači napon kojim su mreža ili oprema označeni i u odnosu na koji se daju njihove radne karakteristike.
- x) **Obračunski period** znači vremenski period između dva očitavanja mjernog uređaja radi obračuna utroška električne energije i snage za koji se izdaje račun krajnjem kupcu.
- y) **Operator distributivnog sistema** (u daljem tekstu: ODS) znači pravno lice koje posjeduje licencu-dozvolu za djelatnost distribucije i nadležno je za pogon, upravljanje, održavanje, izgradnju i razvoj elektrodistributivne mreže i priključivanje novih kupaca i proizvođača.
- z) **Posebna zona** znači prostor unutar prostornog plana u kojem se grade objekti za čije priključenje se primjenjuju posebni uslovi kako u tehničkom tako i finansijskom smislu (npr. fabrika, rudnik, proizvođač, stambeno-poslovni objekat namijenjen tržištu, turistički, sportski objekat, infrastruktura autoputeva i slično), kao i prostor u kojem se priključuju objekti krajnjih kupaca u udaljenim područjima koji mogu, ali ne moraju biti obuhvaćeni prostornim planom.
- aa) **Priključak** znači sklop električnih vodova i uređaja, srednjeg i/ili niskog napona, uključujući i obračunsko mjerno mjesto, kojima se objekat kupca/proizvođača priključuje na distributivnu mrežu isključujući glavne razvodne ormare, razvodne ormare, mjerne ormare po etažama i usponske vodove koji su sastavni dio građevine a preko kojih se povezuje mjerno mjesto kupca .
- bb) **Priključna snaga** znači maksimalnu aktivnu snagu koja je odobrena u elektroenergetskoj saglasnosti za krajnjeg kupca/proizvođača.
- cc) **Proizvođač** znači fizičko ili pravno lice koje proizvodi električnu energiju. U slučaju kada proizvođač preuzima električnu energiju za vlastite potrebe u smislu odredbi ovih Opštih uslova smatra se krajnjim kupcem.

- dd) **Rezervni snabdjevač** znači snabdjevača koji ima obavezu da kvalifikovanog kupca snabdijeva električnom energijom u slučajevima kada odabrani snabdjevač prestane da vrši snabdijevanje kvalifikovanog kupca električnom energijom.
- ee) **Snabdjevač** znači svako pravno lice koje posjeduje dozvolu za obavljanje djelatnosti snabdijevanja električnom energijom izdatu od strane nadležnog regulatornog organa.
- ff) **Tehnološka cjelina** krajnjeg kupca znači objekte koji su u vlasništvu istog pravnog lica, nalaze se na istoj lokaciji i priključeni su na distributivnu mrežu na više mjesta isporuke, uz mogućnost objedinjavanja mjerenja potrošnje i jednovremenog vršnog opterećanja i snabdijeva ih jedan snabdjevač. Tehnološku cjelinu predstavljaju i elektrovučna postrojenja u vlasništvu istog pravnog lica.
- gg) **Univerzalna usluga** znači dio javne usluge kojom se garantuje priključak i snabdijevanje po razumnim, jednostavno i lako usporedivim i transparentnim cijenama krajnjim kupcima iz kategorije domaćinstva, malim preduzećima i komercijalnim kupcima kako je definisano u Zakonu.
- hh) **Vršno opterećenje** znači najveće prosječno 15-minutno opterećenje u obračunskom periodu.
- ii) **Zajednička potrošnja** znači potrošnju električne energije, koju ostvaruje više krajnjih kupaca, a registruje se na posebnom brojiu.
- jj) **Zakon** znači Zakon o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE II. PRAVA I OBAVEZE ODS-a, SNABDJEVAČA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Član 5. (Obaveze i prava ODS-a)

- (1) ODS je obavezan:
 - a) poštivati odredbe važećih zakonskih i podzakonskih akata, ovih Opštih uslova, važećih tehničkih pravilnika, pravila propisanih za tržište električne energije, kao i pravila i propisa FERK-a,
 - b) upravljati, održavati, izgrađivati i razvijati distributivni sistem,
 - c) posjedovati mjerne uređaje na mjestima preuzimanja i isporuke električne energije,
 - d) pratiti kvalitet isporučene električne energije u distributivni sistem, radi neprekidnosti i sigurnosti snabdijevanja, kvaliteta napona i usluge,
 - e) na javan i transparentan način nabavljati električnu energiju za pokrivanje distributivnih gubitaka,
 - f) održavati priključak (redovno i investiciono održavanje) i otklanjati kvarove na istom, što podrazumijeva između ostalog i održavanje i kontrolisanje mjernih uređaja,
 - g) pripremati kratokoročne i dugoročne planove razvoja i izgradnje distributivne mreže koji su usklađeni sa prostornim, regulacionim i urbanističkim planovima, promjenama u konzumu, vodeći računa o realnoj realizaciji tih planova i uticaju na tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema u skladu sa zakonom,

- h) davati prednost u rješavanju zahtjeva za priključenje na distributivnu mrežu proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora energije u odnosu na proizvođače čija postrojenja ne koriste obnovljive izvore energije, kao i davati prednost u dispečiranju za kvalifikovanog proizvođača, a u skladu sa važećim zakonima i podzakonskim aktima,
- i) održavati i razvijati informaciono-komunikacione tehnologije koje se koriste za obavljanje licencirane djelatnosti na tržištu električne energije (softver, hardver i komunikacije),
- j) voditi baze podataka vezane za obavljanje licencirane djelatnosti,
- k) obezbjediti zaštitu povjerljivih informacija dobijenih neposredno ili posredno tokom realizacije ugovora,
- l) na odgovarajući i nediskriminirajući način vršiti razmjenu informacija kojima raspolaže u svojim bazama podataka sa učesnicima na tržištu električne energije uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
- m) omogućiti snabdjevaču korištenje podataka krajnjeg kupca uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
- n) obezbjediti javnost i jednostavnu dostupnost zainteresovanim licima podataka o mogućnostima korištenja distributivne mreže,
- o) obezbjediti svim korisnicima distributivnog sistema kvalitetnu uslugu distribucije električne energije u skladu sa važećim tehničkim propisima i standardima, uključujući, ali ne ograničavajući se na Mrežna pravila distribucije i ove Opšte uslove,
- p) obezbjediti jednak i nediskriminirajući tretman snabdjevača prilikom zaključivanja ugovora o korištenju distributivne mreže,
- q) obezbjediti mjerne podatke radi izrade konačnog obračuna potrošnje krajnjeg kupca nakon svake promjene snabdjevača električne energije,
- r) omogućiti objektivni, transparentan i nediskriminirajući pristup distributivnoj mreži svim korisnicima distributivnog sistema prema načelima regulisanog pristupa treće strane, u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- s) ukoliko odbije trećoj strani pristup distributivnoj mreži da treću stranu informiše o razlozima odbijanja pristupa, koji moraju biti objektivni i nediskriminirajući, te čvrsto zasnovani i propisno potkrepljeni,
- t) izdavati elektroenergetske saglasnosti i na osnovu tehničko-energetskih uslova definisanih u istoj ugovorom o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage određivati visinu naknade za priključenje na distributivnu mrežu ili povećanje priključne snage postojećeg objekta u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za

- izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu,
- u) na zahtjev krajnjeg kupca kojem se mjeri snaga na niskom naponu ugraditi limitator ili elektronsko brojilo sa mogućnošću limitacije snage,
 - v) biti investitor i vlasnik priključaka za krajnje kupce na niskom i srednjem naponu koji su ispunili uslove iz elektroenergetske saglasnosti, izraditi i obezbijediti dokumentaciju, ostvariti tehničke uslove u distributivnoj mreži, izgraditi priključak, u rokovima propisanim ovim Opštim uslovima, opremiti mjerno mjesto krajnjeg kupca, provesti potrebna ispitivanja, izvršiti priključenje, osim priključaka u posebnoj zoni koji se priključuju na osnovu ugovora o međusobnim odnosima,
 - w) obezbijediti da se obračun i ispostavljanje faktura/računa vrši na ekonomičan i efikasan način,
 - x) obezbijediti elektronsku dostavu fakture/računa u slučaju da korisnik distributivnog sistema isto zahtjeva,
 - y) zaključivati ugovore o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage i ugovore o korištenju distributivne mreže, u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - z) dostavljati sva obavještenja namijenjena korisnicima distributivnog sistema,
 - aa) poštivati odredbe zaključenih ugovora,
 - bb) priključiti objekte krajnjeg kupca/proizvođača na distributivnu mrežu u skladu sa ugovorom o priključenju u roku od deset dana od dana ispunjenja uslova propisanih ovim Opštim uslovima,
 - cc) uredno očitavati mjerne uređaje na mjestima preuzimanja i isporuke električne energije i dostavljati podatke radi obračuna,
 - dd) pratiti nivo dopuštenog povratnog uticaja na distributivnu mrežu,
 - ee) snimati dijagram opterećenja krajnjih kupaca čiji mjerni uređaji to omogućavaju,
 - ff) izraditi dijagram opterećenja za kategorije i grupe potrošnje, za koje ne postoji obaveza ugradnje intervalnih brojlara, kontinuirano pratiti, analizirati i inovirati u skladu sa FERK-ovim pravilnikom,
 - gg) obavještavati korisnike distributivnog sistema o planiranim radovima i obustavama isporuke električne energije na svojoj internetskoj stranici i u svojim kancelarijama za odnose sa korisnicima distributivnog sistema/krajnjim kupcima, putem dnevne štampe ili drugih sredstava javnog informisanja, a proizvođače i krajnje kupce sa kojim je ugovorio poseban način obavještavanja u skladu s istim,
 - hh) rješavati prigovore krajnjih kupaca na način i u rokovima propisanim zakonom i podzakonskim aktima, te provesti odgovarajuće postupke po prigovoru, odnosno žalbi krajnjih kupaca u skladu sa važećim zakonima, odredbama ovih Opštih uslova i svojim pravilima,
 - ii) dostavljati snabdjevaču prigovore krajnjih kupaca za koje je isti nadležan,

- jj) nadoknaditi krajnjim kupcima štetu nastalu zbog prekida u isporuci i usljed isporuke nekvalitetne električne energije, koja se može pripisati u krivicu ODS-u u skladu sa zakonom, ovim Opštim uslovima, ugovorom o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage i ugovorom o korištenju distributivne mreže,
- kk) ažurirati i pohranjivati podatke vezane za očitavanje, obračun i naplatu faktura/računa za korištenje distributivne mreže, kao i druge potrebne podatke ako je to propisano,
- ll) voditi urednu evidenciju o ograničenjima i prekidima napajanja električnom energijom iz koje se mogu utvrditi razlozi i trajanje ograničenja ili prekida,
- mm) postupati u skladu sa propisanim restriktivnim mjerama,
- nn) obustaviti isporuku električne energije objektu krajnjeg kupca na zahtjev snabdjevača u slučajevima i na način propisan Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- oo) primjenjivati tarifne stavove za korištenje distributivnog sistema koje utvrdi FERK,
- pp) redovno informisati korisnike distributivnog sistema o ovim Opštim uslovima, pravilnicima, tarifnim stavovima za korištenje distributivnog sistema koje utvrdi FERK i drugim dokumentima vezanim za poslovanje ODS-a i njihovim izmjenama,
- qq) dostaviti obavještenje krajnjem kupcu/proizvođaču u slučaju privremenog isključenja sa distributivne mreže najmanje 60 dana prije isteka roka privremenog isključenja objekata krajnjih kupaca/proizvođača sa distributivne mreže i o raskidu ugovora o korištenju distributivne mreže u slučaju protoka roka privremenog isključenja,
- rr) raskinuti ugovor o korištenju distributivne mreže u slučaju prekoračenja roka za privremeno isključenje sa distributivne mreže,
- ss) obezbjediti korisnicima distributivnog sistema listu svih snabdjevača električne energije sa podacima o kontaktu,
- tt) postupati efikasno, na način i u rokovima propisanim za promjenu snabdjevača,
- uu) provjeriti finansijske i druge podatke o krajnjem kupcu kod ranijeg snabdjevača u slučaju zahtjeva krajnjeg kupca za snabdjevanje kod rezervnog snabdjevača,
- vv) obezbjediti jednostavnu dostupnost cjenovnika svojih usluga svim korisnicima distributivnog sistema,
- ww) uspostaviti kancelarije za odnose sa korisnicima distributivnog sistema i obezbjediti odgovarajuće radno vrijeme u istim,
- xx) obezbjediti besplatan info telefon i besplatan telefon za prijavu kvara,
- yy) zahtijevati prije priključenja na distributivnu mrežu, od krajnjeg kupca/proizvođača, dostavu atesta o ispravnosti kućnih instalacija i/ili zapisnik o pregledu i ispitivanju elektroenergetskih postrojenja, uređaja i elektroinstalacija,
- zz) uredno izvještavati FERK o svojim aktivnostima u skladu sa rokovima koje propiše FERK,
- aaa) zaključivati ugovore u skladu sa članom 38. ovih Opštih uslova.

(2) ODS ima prava na:

- a) nesmetani pristup u svrhu ugradnje i plombiranja mjernih uređaja, očitavanja stanja mjerila, zamjene mjernih uređaja i opreme, te kontrolu mjernih uređaja i opreme,
- b) upravljanje elektroenergetskim postrojenjima korisnika distributivnog sistema na način propisan Mrežnim pravilima distribucije i ovim Opštim uslovima,
- c) vršenje provjere prekoračenja odobrene priključne snage u skladu sa ovim Opštim uslovima,
- d) preuzimanje u vlasništvo tehnički ispravnog priključka kada mu to krajnji kupac ponudi u skladu sa ovim Opštim uslovima,
- e) naplatu korištenja distributivne mreže u skladu sa odobrenim tarifnim stavovima za korištenje distributivnog sistema, ovim Opštim uslovima i ugovorima o korištenju distributivne mreže, kao i naplatu troškova održavanja priključaka na distributivnoj mreži koji nisu u njegovom vlasništvu,
- f) traženje od snabdjevača krajnjih kupaca, osim od javnog i rezervnog snabdjevača, bankovne garancije zasnovane na tromjesečnoj količini električne energije i snage koja se distribuše i broju krajnjih kupaca,
- g) na odgovarajući i nediskriminirajući način vršiti razmjenu informacija o krajnjim kupcima u posjedu snabdjevača uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
- h) utvrđivanje neovlaštene potrošnje električne energije i preduzimanje mjera u cilju njenog otklanjanja, obračuna i naplate u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- i) provođenje ograničenja u isporuci električne energije u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- j) obustavu isporuke električne energije u slučajevima i na način propisan Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- k) ugovoranje izuzetaka od standardnog kvaliteta isporučene električne energije u skladu sa ovim Opštim uslovima.

Član 6.
(Obaveze i prava snabdjevača)

(1) Snabdjevači imaju obavezu:

- a) poštivati odredbe važećih zakonskih i podzakonskih akata, ovih Opštih uslova, važećih tehničkih pravilnika u primjeni, pravila propisanih za tržište električne energije, kao i pravila i propisa FERK-a,
- b) dostaviti nadležnom ODS-u dozvolu za snabdijevanje električnom energijom, izvod iz sudskog registra, podatke o sjedištu, identifikacijske brojeve, elektronsku adresu, podatke o kontakt licu, dokaz o članstvu u balansnoj grupi,

- c) zaključivati ugovore o snabdijevanju električnom energijom sa krajnjim kupcima, u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima,
- d) obezbjediti ugovorenu količinu električne energije,
- e) zaključiti ugovor o korištenju distributivne mreže sa ODS-om, u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima,
- f) dostaviti ODS-u bankovnu garanciju, osim javnog i rezervnog snabdjevača, zasnovanu na tromjesečnoj količini električne energije i snage koja se distribuiše i broju krajnjih kupaca,
- g) ukoliko im je nametnuta obaveza univerzalne usluge kao dijela obaveze javne usluge da kao javni snabdjevač ispunjavaju sve uslove u radu za nesmetano pružanje javne usluge, te regulišu korištenje distributivne mreže za krajnje kupce koje snabdijeva u sistemu univerzalne usluge,
- h) ukoliko im je nametnuta obaveza javne usluge da kao rezervni snabdjevač ispunjavaju sve uslove u radu za nesmetano pružanje javne usluge, te regulišu korištenje mreže za krajnje kupce, ukoliko je primjenivo,
- i) obezbijediti da se obračun i ispostavljanje računa za isporučenu električnu energiju, te naplata obračunate električne energije vrši na ekonomičan i efikasan način za svako obračunsko mjerno mjesto,
- j) obezbijediti krajnjim kupcima električnu energiju i usluge u skladu sa zaključenim ugovorima,
- k) snabdijevati krajnje kupce propisanim minimalnim količinama električne energije proizvedene u postrojenjima za korištenje obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije,
- l) dostavljati i naplaćivati račune sa jasnom strukturom troškova, uključujući i posebnu stavku iznosa naknade za podsticanje obnovljivih izvora energije,
- m) primjenjivati tarifne stavove za korištenje distributivnog sistema u skladu sa podacima primljenim od ODS-a i odvojeno ih iskazivati na računima ukoliko je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom,
- n) obezbjediti elektronsku dostavu računa u slučaju da krajnji kupac isto zahtjeva,
- o) u ugovorenom roku isplaćivati ODS-u fakturisane iznose za korištenje distributivne mreže, ukoliko je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom,
- p) poštivati odredbe zaključenih ugovora,
- q) održavati i razvijati informaciono-komunikacione tehnologije koje se koriste za obavljanje licencirane djelatnosti na tržištu električnom energijom (softver, hardver i komunikacije),
- r) voditi baze podataka vezane za obavljanje licencirane djelatnosti,
- s) obezbjediti zaštitu povjerljivih informacija dobijenih neposredno ili posredno tokom realizacije ugovora,

- t) ažurirati i pohranjivati podatke vezane za obračun i naplatu, kao i druge potrebne podatke ako je to propisano,
- u) na odgovarajući i nediskriminirajući način, vršiti razmjenu informacija kojima raspolaže u svojim bazama podataka sa ODS-om i snabdjevačima (kod zahtjeva za promjenu snabdjevača) uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
- v) na odgovarajući i nediskriminirajući način omogućiti ODS-u razmjenu informacija o krajnjim kupcima uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih podataka u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
- w) ugovarati cijenu snabdijevanja električnom energijom, osim u slučaju javnog ili rezervnog snabdjevača kada se snabdijevanje vrši po cijeni usluga javnog odnosno rezervnog snabdjevača,
- x) rješavati prigovore krajnjih kupaca na način i u rokovima propisanim zakonom i podzakonskim aktima, te provesti odgovarajuće postupke po prigovoru u skladu sa važećim zakonima, odredbama ovih Opštih uslova i svojim pravilima,
- y) dostavljati ODS-u prigovore krajnjih kupaca za koje je isti nadležan, kao i blagovremeno obavještavati krajnjeg kupca po zahtjevu ODS-a,
- z) nadoknaditi krajnjim kupcima štetu nastalu zbog prekida u isporuci i usljed isporuke nekvalitetne električne energije, koja se može pripisati u krivicu snabdjevaču, u skladu sa zakonom, ovim Opštim uslovima i ugovorom o snabdijevanju električnom energijom,
- aa) postupati u skladu sa propisanim restriktivnim mjerama,
- bb) redovno informisati krajnje kupce o ovim Opštim uslovima, pravilnicima, o cijeni snabdijevanja i drugim dokumentima vezanim za poslovanje snabdjevača i njihovim izmjenama,
- cc) dostaviti obavještenje ODS-u u slučaju privremene odjave krajnjeg kupca sa mjesta priključenja u slučaju da je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom istog dana po prijemu zahtjeva za privremenu odjavu,
- dd) dostaviti obavještenje krajnjem kupcu o isteku ugovora o snabdijevanju najmanje 60 dana prije isteka roka,
- ee) uspostaviti kancelarije za odnose sa krajnjim kupcima električne energije i obezbjediti odgovarajuće radno vrijeme u istim,
- ff) obezbjediti besplatan info telefon za sve krajnje kupce i besplatan telefon za prijavu kvara, ukoliko je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa ovim Opštim uslovima,

- gg) obezbjediti krajnjim kupcima jednostavnu dostupnost kataloga za krajnje kupce koji treba sadržavati detaljne informacije i odgovore na pitanja vezana za: prava i obaveze krajnjih kupaca, ugovore i obračun, cijene, tarife i nadzor nad istim, slobodan izbor snabdjevača, priključenje na distributivnu mrežu, rješavanje sporova, zaštitu krajnjih kupaca, socijalne mjere i nepoštenu poslovnu praksu,
 - hh) obezbjediti jednostavnu dostupnost različitih paketa svojih usluga krajnjim kupcima,
 - ii) obezbjediti na svojoj internetskoj stranici kalkulator za izračun troška električne energije,
 - jj) bez odlaganja obavijestiti krajnje kupce o promjenama nastalim u vezi obračuna i naplate,
 - kk) postupati efikasno, na način i u rokovima propisanim u okviru procedure za promjenu snabdjevača,
 - ll) obavijestiti krajnje kupce najmanje 48 sati unaprijed, putem svoje internetske stranice, obavještenjima u kancelarijama za odnose sa krajnjim kupcima, dnevne štampe ili drugih sredstava javnog informisanja, odnosno u skladu sa ugovorom o snabdijevanju električnom energijom, u slučaju da je od ODS-a u roku utvrđenom ugovorom primio obavještenje, o prekidu ili ograničenju isporuke električne energije zbog planiranih radova na elektroenergetskim objektima,
 - mm) dostaviti krajnjem kupcu konačni obračun njegove potrošnje nakon svake promjene snabdjevača električne energije najkasnije šest sedmica od promjene snabdjevača,
 - nn) uredno izvještavati FERK o svojim aktivnostima u skladu sa rokovima koje propiše FERK,
 - oo) zaključivati ugovore u skladu sa članom 38. ovih Opštih uslova.
- (2) Snabdjevači imaju prava na:
- a) pristup distributivnim mrežama radi snabdijevanja krajnjih kupaca električnom energijom,
 - b) izgradnju direktnog voda u slučajevima i na način propisan zakonom, pravilima FERK-a i drugim podzakonskim aktima, uz prethodnu saglasnost FERK-a,
 - c) korištenje podataka krajnjeg kupca u posjedu ODS-a uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
 - d) obračun potrošnje električne energije na osnovu podataka dobijenih od ODS-a, ispostavljanje računa krajnjim kupcima i naplatu u skladu sa ispostavljenim računima,
 - e) zahtjevanje od ODS-a obustavljanja isporuke električne energije objektu krajnjeg kupca koji ne izvršava obaveze po ugovoru o snabdijevanju električnom energijom, u slučajevima i na način propisanim Zakonom i ovim Opštim uslovima.

Član 7. (Prava i obaveze krajnjih kupaca)

- (1) U skladu sa odredbama ovih Opštih uslova krajnji kupci imaju pravo:
- a) na objektivan, transparentan i nediskriminirajući pristup distributivnoj mreži, prema načelima regulisanog pristupa treće strane,
 - b) na priključenje svojih objekata i uređaja, kada za taj priključak postoje tehnički i energetskih uslovi u skladu sa odredbama Mrežnih pravila distribucije, ovih Opštih uslova i drugih važećih tehničkih pravila i propisa,
 - c) na prenos odobrene priključne snage ukoliko je ista manja ili jednaka 23 kW u okviru istog trafo područja TS 10(20)/0,4 kV, u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova,
 - d) na smanjenje ranije odobrene priključne snage bez plaćanja naknade,
 - e) na ugradnju limitatora ili elektronskog brojila sa mogućnošću limitacije snage u cilju onemogućavanja prekoračenja elektroenergetskom saglasnošću odobrene priključne snage, u slučaju da spadaju u kategoriju kupaca na niskom naponu kojima se mjeri snaga,
 - f) na izbor grupe potrošnje zavisno o opremljenosti mjernog sloga za kupce iz kategorije potrošnje domaćinstava,
 - g) prenijeti tehnički ispravan priključak u vlasništvo ODS-a u skladu sa ovim Opštim uslovima,
 - h) na snabdijevanje električnom energijom u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - i) na slobodan izbor snabdjevača električnom energijom,
 - j) na univerzalnu uslugu snabdijevanja električnom energijom ako pripada grupi krajnjih kupaca na koju se ona odnosi,
 - k) zaključivati ugovore o snabdijevanju električnom energijom, kao i zaključiti ugovore o snabdijevanju električnom energijom istovremeno sa više snabdjevača ukoliko postoji mogućnost utvrđivanja obračunskih veličina što potvrđuju operator sistema i balansno odgovorna strana,
 - l) zaključivati ugovore o korištenju distributivne mreže sa ODS-om ili korištenje distributivne mreže regulisati putem snabdjevača, osim kupaca u sistemu univerzalne/javne usluge koji korištenje distributivne mreže regulišu ugovorom o snabdijevanju električnom energijom sa javnim odnosno rezervnim snabdjevačem,
 - m) da promijene snabdjevača u propisanom roku za promjenu snabdjevača,
 - n) na rezervnog snabdjevača u slučajevima propisanim Zakonom i podzakonskim aktima uz izvršavanje obaveza plaćanja računa za električnu energiju,
 - o) tražiti od ODS/snabdjevača provjeru svoje potrošnje, te ostale tehničke i mjerne podatke, u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova,
 - p) zahtijevati elektronsku dostavu računu,

- q) da dobije konačni obračun svoje potrošnje nakon svake promjene snabdjevača električne energije najkasnije šest sedmica od promjene snabdjevača,
 - r) zahtijevati od ODS odnosno snabdjevača ukoliko je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom privremeno isključenje sa distributivne mreže u skladu sa ovim Opštim uslovima,
 - s) na podnošenje prigovora, odnosno žalbe u vezi postupanja ODS-a, odnosno prigovora u vezi postupanja snabdjevača, a u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova i važećim zakonskim propisima,
 - t) na nadoknadu šteta nastalih zbog prekida u isporuci električne energije, ili zbog isporuke električne energije neodgovarajućeg kvaliteta koja se može pripisati u krivicu snabdjevača ili ODS-a u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima.
- (2) Krajnji kupci imaju obaveze da:
- a) podnesu zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost u skladu sa ovim Opštim uslovima, odnosno zahtjev za elektroenergetsku saglasnost u skladu sa ovim Opštim uslovima i postupe po uslovima iste prije priključenja novih objekata ili promjene namjene objekta ili snage postojećih trošila,
 - b) prije početka korištenja distributivne mreže zakluče ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže, odnosno ugovorom o snabdijevanju električnom energijom regulišu korištenje distributivne mreže u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - c) poštuju odredbe zaključenih ugovora,
 - d) omogućće ovlaštenim radnicima ODS-a nesmetan pristup u svrhu ugradnje i plombiranja mjernih uređaja, očitavanja stanja mjerila, zamjene mjernih uređaja i opreme, te kontrole mjernih uređaja i opreme,
 - e) uredno plaćaju dostavljeni račun u roku naznačenom na računu,
 - f) snose troškove održavanja priključka ukoliko isti nije prenesen u vlasništvo ODS-a,
 - g) najkasnije sedam dana prije prestanka ugovora o snabdijevanju električnom energijom obavijeste rezervnog snabdjevača o namjeri da koristi navedenu uslugu iz razloga jer nisu našli novog snabdjevača,
 - h) koriste električnu energiju samo za vlastite potrebe, preko mjernih uređaja, bez mogućnosti preprodaje iste ili omogućavanja drugom krajnjem kupcu bez odobrenja ODS-a napajanje preko svojih instalacija,
 - i) koriste električnu energiju i snagu u skladu sa zaključenim ugovorima,
 - j) obavijeste ODS odnosno snabdjevača u slučaju privremene odjave sa mjesta priključenja u skladu sa ovim Opštim uslovima,
 - k) obavijeste ODS odnosno snabdjevača ukoliko je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom o svim promjenama,

- uključujući eventualne kvarove na priključku i mjernim uređajima, na način i u rokovima propisanim ovim Opštim uslovima,
- l) nadoknade štetu koju učine nedozvoljenim radnjama propisanim Zakonom.

Član 8.

(Prava i obaveze proizvođača na distributivnoj mreži)

- (1) U skladu sa odredbama ovih Opštih uslova proizvođači imaju pravo:
 - a) na objektivan, transparentan i nediskriminirajući pristup distributivnoj mreži prema regulisanim načelima pristupa treće strane,
 - b) na priključenje svojih elektroenergetskih objekata, kada za taj priključak postoje tehnički i energetske uslovi, u skladu sa odredbama Mrežnih pravila distribucije, ovih Opštih uslova i drugih važećih tehničkih pravila i propisa,
 - c) na privremeno priključenje proizvodnog objekta za potrebe probnog rada,
 - d) na izgradnju direktnog voda u slučajevima i na način propisanim zakonom, pravilima i propisima FERK-a i drugim podzakonskim aktima, uz prethodnu saglasnost FERK-a,
 - e) zaključivati ugovore sa elektroprivrednim subjektima pod uslovima koji su jednaki za sve proizvođače iz iste kategorije,
- (2) Proizvođači električne energije imaju obaveze da:
 - a) podnesu zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost,
 - b) prije priključenja novih proizvodnih objekata ili promjene snage postojećih proizvodnih postrojenja podnesu zahtjev za elektroenergetsku saglasnost i ispune zahtjeve iz iste,
 - c) provode naloge nadležnog ODS-a,
 - d) omogućće ovlaštenim radnicima ODS-a nesmetan pristup u svrhu ugradnje i plombiranja mjernih uređaja, očitavanja stanja mjerila, zamjene mjernih uređaja i opreme, te kontrolu mjernih uređaja i opreme,
 - e) u dogovoru sa nadležnim ODS-om razrade pogonsko uputstvo o upravljanju svake pojedinačne elektrane,
 - f) obavijeste ODS o eventualnim kvarovima na mjernom mjestu i/ili zastojima, remontima i kvarovima na proizvodnim postrojenjima,
 - g) zaštite mjerne uređaje koji se nalaze na njegovom posjedu od neovlaštenog pristupa,
 - h) održavaju i razvijaju informaciono-komunikacione tehnologije koje se koriste za obavljanje licencirane djelatnosti na tržištu električne energije (softver, hardver i komunikacije),
 - i) vode baze podataka vezane za obavljanje licencirane djelatnosti,
 - j) na odgovarajući i nediskriminirajući način vrše razmjenu informacija kojima raspolažu u svojoj bazi podataka sa učesnicima na tržištu električne energije,

- k) osiguraju zaštitu povjerljivih informacija dobijenih neposredno ili posredno tokom realizacije ugovora,
- l) zaključe ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovor iz člana 38. ovih Opštih uslova i ugovor o snabdijevanju električnom energijom i poštuju odredbe istih, kao i da poštuju i pravila propisana za tržište električne energije,
- m) uredno izvještavaju FERK o svojim aktivnostima u skladu sa rokovima koje propiše FERK.

POGLAVLJE III. KRITERIJI ZA ISPORUKU I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Član 9. (Sigurnost isporuke i snabdijevanja)

- (1) Distribuciju električne energije krajnjim kupcima na određenom području u okviru sistema obaveze javne usluge obezbjeđuje nadležni ODS kome je izdata dozvola za rad za distribuciju električne energije za to područje.
- (2) ODS i snabdjevač su, svako u okviru svojih nadležnosti, obavezni da obezbijede kontinuirano, pouzdano i kvalitetno snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom, osim u slučajevima propisanim Zakonom i ovim Opštim uslovima.
- (3) U slučaju neophodnih radova i/ili potrebe priključenja novih krajnjih kupaca/proizvođača, ODS može, uz blagovremenu prethodnu najavu korisnicima distributivnog sistema privremeno prekinuti isporuku/preuzimanje električne energije, ali ti prekidi ne smiju trajati duže nego što je navedeno u najavi, a sve u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova.

Član 10. (Uslovi kvaliteta)

- (1) Proizvođač i ODS su obavezni da svoja postrojenja održavaju u stanju koje omogućava pouzdano i sigurno snabdijevanje električnom energijom i koliko je to izvodljivo u skladu sa tehničkim mogućnostima da omoguće kontinuiranu uslugu korisnicima distributivnog sistema.
- (2) Električna energija koja se isporučuje krajnjem kupcu treba da zadovoljava uslove kvaliteta u pogledu visine napona, talasnog oblika sinusoide napona, frekvencije, broja i trajanja prekida u napajanju električnom energijom.

Član 11. (Dozvoljena odstupanja napona)

- (1) Odstupanje od nazivnog napona na mjestu isporuke električne energije, krajnjem kupcu priključenom na distributivnu mrežu srednjeg napona (35, 20 i 10 kV), može da bude u pravilu do $\pm 10\%$.
- (2) Odstupanje od nazivnog napona na mjestu isporuke električne energije, na distributivnoj mreži niskog napona, može da bude u granicama od $+5\%$ do -10% .

- (3) Izuzetno, ako usljed kvara na elektroenergetskim objektima proizvođača, ODS-a ili kvara na energetskim postrojenjima Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka na koje je priključen ODS prouzrokovanog višom silom nije moguće uspostaviti normalno uklopno stanje i naponske prilike distributivne mreže date u stavovima (1) i (2) ovog člana, dozvoljena su i veća odstupanja napona od nazivnog napona.
- (4) Odstupanja iz stava (3) ovog člana dozvoljena su samo za vrijeme trajanja posljedica više sile, o čemu će ODS na prikladan način obavijestiti korisnike distributivnog sistema.
- (5) Ugovorom se izuzetno mogu predvidjeti i druge granice odstupanja napona od odstupanja utvrđenih ovim Opštim uslovima.
- (6) Krajnji kupci čija je tehnologija posebno osjetljiva na poremećaje u napajanju električnom energijom, mogu posebno ugovoriti uslove napajanja električnom energijom, ili obezbijediti vlastito rezervno napajanje, ako je to neophodno.
- (7) Nominalni naponi distributivne mreže su definisani BAS-om.

Član 12. **(Standardi frekvencije)**

- (1) Nazivna frekvencija distributivne mreže je 50 herca (Hz).
- (2) Dozvoljeno odstupanje kod normalnih elektroenergetskih i tehničkih uslova je $\pm 1 \%$, ako se frekvencija reguliše automatski, odnosno $\pm 2 \%$ ako se frekvencija reguliše ručno.
- (3) Izuzetno, usljed više sile, nazivna frekvencija se smije smanjiti najniže do iznosa koji Mrežnim kodeksom utvrdi Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini, a to može trajati samo do prestanka posljedica više sile.

Član 13. **(Mogući razlozi za odstupanje od standarda)**

- (1) Na područjima gdje je radi neizgrađenosti distributivne mreže ili njene dotrajalosti, smanjena pouzdanost kontinuirane isporuke električne energije, ili su odstupanja od nazivnog napona izvan propisanih granica, kvalitet može i znatnije odstupiti od veličina utvrđenih ovim Opštim uslovima. ODS je obavezan da prilikom zaključenja ugovora o korištenju distributivne mreže informiše korisnika distributivnog sistema o ovim činjenicama pod uslovom da je prethodno FERK-u podnio plan izgradnje i rekonstrukcije distributivne mreže za otklanjanje razloga takvog odstupanja i da utvrdi rok za dovođenje kvaliteta u propisane granice.
- (2) Ugovorom o korištenju distributivne mreže može se ugovoriti rok u kojem je ODS obavezan dovesti kvalitet električne energije u propisane granice.

Član 14. **(Prekomjerno preuzeta reaktivna energija/snaga i viši harmonici)**

- (1) Krajnji kupac čija trošila i uređaji uzimaju iz distributivne mreže veću reaktivnu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos\phi=0,95$) obavezan je izvršiti odgovarajuću kompenzaciju reaktivne snage u cilju smanjenja prekomjernog

- preuzimanja reaktivne energije iz distributivne mreže. Ukoliko krajnji kupac preuzima veću reaktivnu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos\varphi=0,95$) istu plaća po važećim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.
- (2) Proizvođač električne energije, priključen na distributivnu mrežu, obavezan je na minimum svesti preuzimanje reaktivne energije iz distributivne mreže, prema uslovima iz elektroenergetske saglasnosti. Ukoliko ipak u pojedinim režimima rada elektrane preuzima reaktivnu energiju iz distributivne mreže veću nego što mu je odobreno elektroenergetskom saglasnošću, istu plaća po važećim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.
 - (3) Ako krajnji kupac ne izvrši odgovarajuću kompenzaciju reaktivne snage, ODS je obavezan poslati upozorenje za izvršenje kompenzacije i svođenje harmoničke distorzije u propisane granice. Rok za odgovarajuće osposobljavanje i ugradnju kompenzacije će se utvrditi sporazumno.
 - (4) Proizvođač električne energije, čiji su proizvodni objekti priključeni na distributivnu mrežu, obavezan je proizvodnju/potrošnju reaktivne energije prilagoditi stvarnim potrebama sistema, odnosno održavanju napona i optimalnih energetske tokova u sistemu, odnosno striktno se pridržavati uslova i režima rada, propisanih od strane nadležnog ODS-a.

Član 15.

(Prigovor korisnika distributivnog sistema na kvalitet napona električne energije)

- (1) Ako korisnik distributivnog sistema podnese ODS-u pisani prigovor na nivo kvaliteta napona, a ODS se ne složi sa navodima iz prigovora, ODS treba provesti mjerenja u roku od 20 dana od dana podnošenja prigovora, a pisani izvještaj o rezultatima mjerenja kvaliteta napona na obračunskom mjernom mjestu dostaviti korisniku distributivnog sistema u daljem roku od deset dana.
- (2) Ako se utvrdi da je prigovor neosnovan, troškove mjerenja snosi korisnik distributivnog sistema, a ako je prigovor osnovan troškove mjerenja snosi ODS.
- (3) Ako korisnik distributivnog sistema dostavi izvještaj ovlaštene institucije o rezultatima mjerenja kvaliteta napona, ODS može prihvatiti rezultate ili postupiti na način opisan u stavovima (1) i (2) ovog člana.
- (4) Ako se utvrdi da je prigovor bio osnovan, ODS je obavezan u skladu sa odobrenim planom razvoja i gradnje tog dijela distributivne mreže za iduće tri godine obezbjediti standardni kvalitet napona na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (5) U pojedinačnim slučajevima postojećih korisnika distributivnog sistema u udaljenim područjima sa dugačkim vodovima, odstupanja pokazatelja kvaliteta napona mogu biti veća od propisanih, a dovođenje pokazatelja kvaliteta napona na propisani nivo rješava se u skladu sa rokovima koje odobri FERK, ukoliko ODS nije u mogućnosti riješiti taj problem u trogodišnjem planu razvoja i izgradnje.

Član 16.

(Standardi i rokovi za uspostavljanje kvaliteta električne energije)

- (1) ODS je u obavezi do 01.01.2017. godine kroz adekvatna ulaganja u izgradnju i razvoj distributivnih mreža da uskladi kvalitet isporučene električne energije sa BAS EN

50160 za javne distributivne sisteme, odnosno sa BAS i IEC standardima koji tretiraju ovu oblast.

- (2) Do potpune primjene standarda EN 50160, odnosno odgovarajućeg BAS-a, primjenjivaće se odredbe o kvalitetu date u članovima 10. do 14. ovih Opštih uslova.
- (3) Kvalitet električne energije se mjeri na mjestima preuzimanja i predaje (isporuke), u skladu sa standardom IEC 61000-4, odnosno odgovarajućim BAS-om, a za kvalitet je odgovoran onaj ko predaje (isporučuje) električnu energiju.
- (4) ODS je obavezan da na pisani zahtjev korisnika distributivnog sistema dostavi dokaz o kvalitetu isporučene električne energije, pri čemu mjerenje treba biti u skladu sa standardom IEC 61000-4, odnosno odgovarajućim BAS-om.

DIO DRUGI

POGLAVLJE I. ELEKTROENERGETSKE SAGLASNOSTI

Član 17.

(Nadležnost za izdavanje i obaveza pribavljanja elektroenergetskih saglasnosti)

- (1) Elektroenergetske saglasnosti se izdaju na zahtjev vlasnika objekta ili investitora.
- (2) Elektroenergetsku saglasnost u slučaju iz člana 60. stav (2) ovih Opštih uslova izdaje ODS na svoju inicijativu.
- (3) Elektroenergetske saglasnosti za priključenje objekata na distributivnu mrežu naponskih nivoa do uključivo 35 kV izdaje nadležni ODS.
- (4) Na jednom mjernom mjestu može biti priključen samo jedan krajnji kupac/proizvođač, osim u slučajevima zajedničke potrošnje.
- (5) Elektroenergetske saglasnosti se pribavljaju za priključenje objekta na distributivnu mrežu koji se prvi put priključuje na distributivnu mrežu, odnosno za objekat koji je u periodu dužem od pet godina bio isključen sa distributivne mreže.
- (6) Ukoliko priključak ima više mjernih mjesta vlasnik objekta ili investitor može pribaviti jednu prethodnu elektroenergetsku saglasnost koja sadrži podatke o priključnoj snazi i druge potrebne podatke za svako pojedinačno mjerno mjesto ili pribaviti pojedinačnu elektroenergetsku saglasnost za svako mjerno mjesto.

Član 18.

(Elektroenergetska saglasnost)

- (1) Osim u slučaju iz člana 17. stav (5) ovih Opštih uslova, krajnji kupac/proizvođač je obavezan pribaviti elektroenergetsku saglasnost od ODS-a prije nego što pristupi:
 - a) izmjeni tehničkih karakteristika uređaja krajnjeg kupca, odnosno proizvođača, iz čega proizilazi povećanje ili smanjenje priključne snage,
 - b) zamjeni, premještanju ili rekonstrukciji postojećeg priključka ili mjernog mjesta,
 - c) objedinjavanju više mjernih mjesta u jedno mjerno mjesto,
 - d) dijeljenju jednog mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta na istom objektu,
 - e) promjeni namjene objekta i kategorije potrošnje električne energije.

- (2) U slučaju da će novi objekat imati više obračunskih mjernih mjesta, vlasnik objekta ili investitor može podnijeti sa pojedinačno navedenim mjernim mjestima zahtjev za prethodnu i za elektroenergetsku saglasnost ili podnijeti zahtjev za prethodnu i za elektroenergetsku saglasnost posebno za svako mjerno mjesto. Vlasnik objekta ili investitor ovakve vrste objekta plaća jednokratne naknade za priključenje za svako obračunsko mjerno mjesto u objektu, pod uslovom da se ne radi o posebnoj zoni.
- (3) Za svako pojedinačno mjerno mjesto izdaje se elektroenergetska saglasnost i zaključuje se ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovor o korištenju distributivne mreže ili se korištenje distributivne mreže reguliše ugovorom o snabdijevanju u skladu sa ovim Opštim uslovima i ugovor o snabdijevanju električnom energijom.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, elektroenergetska saglasnost se izdaje investitoru posebne zone za kompletan objekat sa svim mjernim mjestima.
- (5) U slučaju da dođe do promjene namjene objekta ili dijela objekta za kojeg je izdata elektroenergetska saglasnost ili do povećanja/smanjenja vršne snage, krajnji kupac je obavezan da zatraži izdavanje nove elektroenergetske saglasnosti. U tom slučaju krajnjem kupcu se u novoj elektroenergetskoj saglasnosti priznaje do tada stečeno pravo na odobrenu priključnu snagu, ali se mijenja kategorija potrošnje ukoliko je primjenjivo.
- (6) U slučaju promjene vlasništva nad objektom za koji je izdata elektroenergetska saglasnost, novom vlasniku se izdaje elektroenergetska saglasnost sa neizmijenjenim tehničkim uslovima, uz plaćanje troškova obrade zahtjeva.
- (7) U slučaju ustupanja ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom, primaocu ustupanja se ne izdaje nova elektroenergetska saglasnost.
- (8) Krajnji kupac kojem je odobreno smanjenje priključne snage u slučaju iz stava (1) tačka a) ovog člana, može u roku od pet godina od dana izdavanja elektroenergetske saglasnosti kojom je smanjena priključna snaga ostvariti pravo da mu se ponovo izmjeni i vrati prethodno angažovana priključna snaga bez naknade za priključenje, osim administrativnih troškova za obradu zahtjeva i eventualnih troškova nastalih prilagodбом mjernog mjesta.
- (9) Krajnji kupac može pravo iz stava (8) ovog člana iskoristiti samo jedanput.
- (10) Istekom roka od pet godina gubi se pravo iz stava (8) ovog člana.
- (11) Izdata elektroenergetska saglasnost važi samo za priključak, mjerno mjesto i lokaciju definisanu u istoj, te odobrena priključna snaga iz iste nije prenosiva na drugu lokaciju.
- (12) Izuzetno u odnosu na stav (11) ovog člana krajnjem kupcu kojem je izdata elektroenergetska saglasnost na niskom naponu za priključnu snagu manju ili jednaku 23 kW ukupnu priključnu snagu odobrenu elektroenergetskom saglasnošću može prenijeti na drugu lokaciju u okviru istog trafo područja TS 10 (20)/0,4 kV, u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova. Ovo pravo se može iskoristiti samo jedanput i u tom slučaju krajnjem kupcu se izdaje nova elektroenergetska saglasnost.
- (13) U slučaju iz stava (12) ovog člana krajnji kupac plaća troškove za obradu zahtjeva.

Član 19.
(Vrste saglasnosti)

- (1) U zavisnosti od toga u koju svrhu se izdaje, elektroenergetska saglasnost može biti:
 - a) prethodna elektroenergetska saglasnost,
 - b) elektroenergetska saglasnost.
- (2) Prethodna elektroenergetska saglasnost se izdaje na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača ili investitora. Ista je potvrda da se planirani objekat može priključiti na distributivnu mrežu u skladu sa elektroenergetskim prilikama i važećim planskim dokumentima predviđenim za to područje.
- (3) Elektroenergetska saglasnost se izdaje na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača prije priključenja na distributivnu mrežu i u slučajevima iz člana 18. stav (1) ovih Opštih uslova.

Član 20.
(Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač odnosno investitor koji planira priključiti svoj objekat na distributivnu mrežu podnosi zahtjev ODS-u za prethodnu elektroenergetsku saglasnost u pisanoj formi, na tipskom obrascu koji je propisao ODS.
- (2) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost uključuje sve informacije potrebne ODS-u da adekvatno procijeni mogućnosti priključenja, te utvrdi tehničke uslove priključenja, uključujući ali ne ograničavajući se na usklađenosti sa razvojnim planovima i procjenu povratnog uticaja uređaja podnosioca zahtjeva na distributivnu mrežu.
- (3) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost, pored ostalog, treba da sadrži i sljedeće:
 - a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
 - b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta, te kopiju plana katastarske čestice na kojoj se planira graditi objekat,
 - c) namjenu objekta,
 - d) priključnu snagu i godišnju potrošnju električne energije/snagu i predviđenu (projektovanu) godišnju proizvodnju električne energije ukoliko se radi o proizvodnom objektu,
 - e) režim rada,
 - f) pojedinačan spisak trošila iznad 10 kW, odnosno tehničke karakteristike proizvodnih jedinica.
- (4) Uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost treba priložiti dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Član 21.
(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač, odnosno investitor posebne zone koji želi priključiti svoj objekat na distributivnu mrežu ili u slučajevima iz člana 18. stav (1) ovih Opštih

- uslova podnosi ODS-u zahtjev za elektroenergetsku saglasnost u pisanoj formi na tipskom obrascu.
- (2) Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost uključuje sve informacije potrebne ODS-u da adekvatno procijeni uslove priključenja, osim podataka koji su dostavljeni uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost.
 - (3) Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost za mikroproizvođača OIE sadrži i informacije o instalisanoj snazi i lokaciji mikropostrojenja OIE.
 - (4) Uz zahtjev za elektroenergetsku saglasnost, pored informacija iz stava (2) i stava (3) ovog člana potrebno je priložiti i:
 - a) projektnu dokumentaciju - dio glavnog ili izvedenog projekta koji se odnosi na objekte i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača,
 - b) izjavu kojom krajnji kupac čija je priključna snaga veća od 23 kW, ukoliko to želi, zahtjeva ugradnju limitatora,
 - c) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Član 22.

(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost sa ograničenim rokom trajanja)

Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost sa ograničenim rokom trajanja treba da sadrži sljedeće:

- a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
- b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta,
- c) namjenu objekta,
- d) razlog ograničenog roka trajanja,
- e) potrebnu instalisanu i priključnu snagu objekta za koji se podnosi zahtjev,
- f) odobrenje nadležnog organa,
- g) rok priključenja,
- h) vrijeme trajanja priključka,
- i) mjesto priključenja,
- j) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Član 23.

(Rokovi za odlučivanje po zahtjevu)

- (1) Ukoliko zahtjevi iz članova 20., 21. i 22. ovih Opštih uslova ne sadrže propisane podatke odnosno dokumentaciju, ODS je obavezan pisanim putem zatražiti od podnosioca dopunu zahtjeva i odrediti mu rok za isto.
- (2) Po zahtjevima iz stava (1) ovog člana ODS je obavezan odlučiti i odluku dostaviti podnosiocu zahtjeva što prije, ali ne duže od 30 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.
- (3) ODS će izdati odgovarajuću elektroenergetsku saglasnost u skladu sa tehničkim i pogonskim mogućnostima distributivne mreže, te planovima i programima razvoja, poštujući principe transparentnosti rada i ravnopravnosti svih krajnjih kupaca/proizvođača.
- (4) Ukoliko energetske karakteristike krajnjeg kupca/proizvođača, kao i stanje distributivne mreže na terenu uslovljavaju priključenje na srednjem naponu, ODS je

obavezan odlučiti po zahtjevu i odluku dostaviti podnosiocu zahtjeva što prije, ali ne duže od 60 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.

- (5) O svojoj odluci po zahtjevu za prethodnu, odnosno elektroenergetsku saglasnost, ODS je obavezan pisanim putem u formi rješenja čiji je sastavni dio prethodna odnosno elektroenergetska saglasnost ukoliko se ista izdaje, u rokovima iz stava (2) i stava (4) ovog člana, obrazložiti razloge donošenja istog, uz obavezno navođenje uputstva o pravu na žalbu, o čemu je potrebno da obezbijedi dokaz o urednoj dostavi u skladu sa važećim zakonskim propisima o načinu dostave.

Član 24. **(Pravo na žalbu)**

- (1) FERK u skladu sa odredbama svog Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi rješava u drugom stepenu po žalbi podnosioca zahtjeva za prethodnu, odnosno elektroenergetsku saglasnost, kome je odbijen pristup distributivnoj mreži ili je nezadovoljan uslovima za pristup distributivnoj mreži.
- (2) Žalba iz stava (1) ovog člana neposredno se predaje ili šalje poštom nadležnom ODS-u u roku od 15 dana od dana prijema rješenja ODS-a iz člana 23. stav (5) ovih Opštih uslova.

Član 25. **(Sadržaj elektroenergetskih saglasnosti za krajnjeg kupca)**

- (1) Prethodna elektroenergetska saglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
- opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - kopiju katastarskog plana čestice na kojoj se planira graditi objekat,
 - priključnu snagu objekta,
 - naponski nivo i mjesto priključka,
 - kategoriju i grupu potrošnje,
 - način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrsta mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija,
 - tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - rok važenja izdate saglasnosti,
 - sistem tehničke zaštite u distributivnoj mreži i u objektu krajnjeg kupca,
 - kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.
- (2) Elektroenergetska saglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
- opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - kopiju katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekat,
 - broj i datum prethodne elektroenergetske saglasnosti,
 - instalisanu i priključnu snagu objekta,
 - naponski nivo i mjesto priključka,
 - kategoriju i grupu potrošnje,

- g) način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija,
 - h) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - i) obaveze krajnjeg kupca da za režim preuzimanja električne energije sa faktorom snage ($\cos \varphi$) nižim od 0,95 ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete reaktivne električne energije,
 - j) sistem tehničke zaštite u distributivnoj mreži i u objektu krajnjeg kupca,
 - k) rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovora o korištenju distributivne mreže ukoliko se korištenje distributivne mreže ne reguliše ugovorom o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa ovim Opštim uslovima i ugovora o snabdijevanju električnom energijom,
 - l) rok važenja izdate saglasnosti i uslove pod kojima je korisnik distributivnog sistema obavezan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost,
 - m) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.
- (3) Elektroenergetska saglasnost za priključak objekta koji ima više mjernih mjesta sadrži podatke o priključnoj snazi i druge potrebne podatke za svako mjerno mjesto.

Član 26.

(Sadržaj elektroenergetskih saglasnosti za proizvođača)

- (1) Prethodna elektroenergetska saglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
- a) opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i proizvodnom objektu koji se priključuje,
 - b) kopiju katastarskog plana čestice na kojoj se planira graditi proizvodni objekat,
 - c) instalisanu snagu proizvodnog objekta,
 - d) vrstu primarne energije i način konverzije,
 - e) naponski nivo i mjesto priključka,
 - f) obaveze proizvođača o režimu rada proizvodnog objekta i dozvoljenom faktoru snage,
 - g) obavezu zaključenja ugovora o uređenju međusobnih odnosa, kao i ugovora o finansiranju iz člana 27. stav (5) i (6) ovih Opštih uslova, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
 - h) način priključenja proizvodnog objekta, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,
 - i) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - j) potrebu projektovanja priključka proizvodnog objekta,
 - k) rok važenja izdate saglasnosti,
 - l) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.
- (2) Elektroenergetska saglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opšte uslove za priključenje, a posebno:
- a) opšte podatke o podnosiocu zahtjeva i proizvodnom objektu koji se priključuje,
 - b) kopiju katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekat,
 - c) instalisana snaga po proizvodnoj jedinici i ukupna instalisana snaga proizvodnog objekta,

- d) tehničke karakteristike proizvodnih jedinica,
- e) naponski nivo i mjesto priključka,
- f) obaveze proizvođača u vezi dozvoljenog režima rada proizvodnog objekta i faktora snage proizvodnog objekta,
- g) jednopolnu šemu proizvodnog objekta,
- h) način priključenja proizvodnog objekta, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,
- i) obavezu izvršenja ugovora o finansiranju iz člana 27. stav (6) ovih Opštih uslova, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
- j) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
- k) rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom,
- l) rok važenja izdate saglasnosti i uslove pod kojima je proizvođač električne energije obavezan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost,
- m) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.

Član 27.
(Posebna zona)

- (1) Za priključenje objekata na distributivnu mrežu koji se grade u posebnoj zoni, investitor u posebnoj zoni obavezan je ODS-u podnijeti zahtjev za sagledavanje tehničkih uslova priključenja posebne zone na distributivnu mrežu i uređenja međusobnih odnosa. Ovaj zahtjev se ujedno smatra i zahtjevom za prethodnu elektroenergetsku saglasnost.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana prilažu se:
 - a) dokumenti kojima se dokazuje status investitora posebne zone,
 - b) kopija katastarskog plana čestice na kojoj se planira graditi objekat,
 - c) važeći dokumenat prostornog uređenja iz kojega je vidljiva namjena i oblikovanost građevinskog zemljišta na kojem se planira graditi objekat pri čemu je najniži nivo dokumenata prostorni plan opštine ili grada usklađen sa planom kantona,
 - d) idejno rješenje objekta koji se planira graditi sa tehničko-tehnološkim karakteristikama,
 - e) podaci o potrebama za električnom energijom i snagom.
- (3) Radi sagledavanja tehničkih uslova priključenja na distributivnu mrežu, potrebe projektovanja distributivne mreže i priključaka u posebnoj zoni, ODS izrađuje idejno rješenje priključenja posebne zone. Na osnovu usaglašenog idejnog rješenja priključenja posebne zone, ODS izdaje investitoru posebne zone prethodnu elektroenergetsku saglasnost.
- (4) U prethodnoj elektroenergetskoj saglasnosti iz stava (3) ovog člana posebno se navodi:
 - a) ukupna snaga potrebna za priključenje objekta u posebnoj zoni kao zbir svih pojedinačnih priključnih snaga pomnožen sa faktorom istovremenosti,
 - b) spisak svih pojedinačnih obračunskih mjernih mjesta budućih krajnjih kupaca u posebnoj zoni sa njihovom pojedinačnom priključnom snagom,

- c) ukoliko se radi o proizvodnom objektu broj i snagu agregata.
- (5) Na osnovu izdate prethodne elektroenergetske saglasnosti ODS i investitor posebne zone zaključuju ugovor o uređenju međusobnih odnosa, kojim se utvrđuju:
- a) uslovi i dinamika finansiranja pripreme izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uslova u distributivnoj mreži ODS-a, distributivne mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, uključujući i dobijanje građevinske dozvole,
 - b) uslovi, dinamika i obim finansiranja izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uslova u distributivnoj mreži ODS-a, distributivne mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača,
 - c) pravila u slučaju promjene priključne snage budućih krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni,
 - d) prenos prava i obaveza na krajnje kupce,
 - e) ostali međusobni odnosi.
- (6) Na osnovu ugovora o uređenju međusobnih odnosa, a na osnovu prethodne elektroenergetske saglasnosti i građevinske dozvole za elektroenergetske objekte iz ugovorenog obima izgradnje elektroenergetskih objekata i stvaranja tehničkih uslova u distributivnoj mreži ODS-a, uključujući distributivnu mrežu u posebnoj zoni i priključke krajnjih kupaca/proizvođača, ODS i investitor posebne zone zaključuju ugovor o finansiranju izgradnje tih objekata.
- (7) Ugovorom o finansiranju iz stava (6) ovog člana se pored ostalog definiše način, uslovi plaćanja i iznos naknade za priključenje u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu.
- (8) Na osnovu ugovora o uređenju međusobnih odnosa, ugovora o finansiranju i prethodne elektroenergetske saglasnosti i elektroenergetske saglasnosti, ODS izdaje svakom pojedinačnom krajnjem kupcu/proizvođaču u posebnoj zoni elektroenergetsku saglasnost.
- (9) Na osnovu elektroenergetske saglasnosti ODS sa svakim pojedinačnim krajnjim kupcem/proizvođačem u posebnoj zoni zaključuje ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage.

Član 28.

(Obaveznost primjene uslova iz saglasnosti)

- (1) Uslovi koje ODS propiše u elektroenergetskoj saglasnosti su obavezni za krajnjeg kupca/proizvođača koji se priključuje na distributivnu mrežu i isti se ne smiju mijenjati bez izdavanja nove elektroenergetske saglasnosti.
- (2) ODS je obavezan priključiti na distributivnu mrežu objekte svakog krajnjeg kupca/proizvođača, koji je dobio elektroenergetsku saglasnost i ispunio uslove iz elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju i zaključio ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa ovim Opštim uslovima.

Član 29.

(Rok važenja prethodne elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Prethodna elektroenergetska saglasnost izdaje se na period od jedne godine. Prethodna elektroenergetska saglasnost se može obnoviti za još jednu godinu.
- (2) Izdata prethodna elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko podnositelj zahtjeva u roku od jedne godine od njenog izdavanja nije zatražio njenu obnovu ili nije zatražio elektroenergetsku saglasnost.

Član 30.

(Rok važenja elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Rok važenja izdate elektroenergetske saglasnosti po kojoj je izvršeno priključenje nije ograničen.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana elektroenergetska saglasnost sa ograničenim rokom trajanja može se izdati za objekte koji su namijenjeni povremenom ili privremenom korištenju.
- (3) Elektroenergetska saglasnost izdata investitoru posebne zone za kompletan objekat sa svim mjernim mjestima prestaje važiti kada se krajnjim kupcima izda elektroenergetska saglasnost za svako pojedinačno mjerno mjesto.
- (4) Izdata elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko imalac elektroenergetske saglasnosti ne zaključi ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa ovim Opštim uslovima, u roku određenom u elektroenergetskoj saglasnosti.
- (5) Izuzetno od roka propisanog stavom (1) ovog člana, elektroenergetska saglasnost prestaje važiti u slučaju da je priključak krajnjeg kupca isključen sa distributivne mreže duže od pet godina.
- (6) U slučaju iz stava (5) ovog člana ODS obavještava sve krajnje kupce da će im nakon isteka roka od pet godina prestati važiti elektroenergetska saglasnost u kojem slučaju će biti obavezni tražiti ponovno izdavanje iste. ODS dostavlja ovo obavještenje krajnjem kupcu najmanje 60 dana prije isteka roka od pet godina.
- (7) Elektroenergetska saglasnost prestaje važiti prestankom ugovora o korištenju distributivne mreže, odnosno prestankom ugovora o snabdijevanju električnom energijom ukoliko je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa ovim Opštim uslovima, osim u slučaju promjene snabdjevača i u slučaju ustupanja ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom, te u periodu trajanja privremenog isključenja sa distributivne mreže.

Član 31.

(Tipski obrasci)

- (1) ODS je obavezan izraditi tipske obrasce zahtjeva za prethodnu elektroenergetsku saglasnost i elektroenergetsku saglasnost.

- (2) Obrasci iz stava (1) ovog člana moraju biti dostupni javnosti na internetskoj stranici ODS-a i ovlaštenim kancelarijama ODS-a za odnose sa korisnicima distributivnog sistema.
- (3) ODS je obavezan izraditi tipske obrasce prethodne elektroenergetske saglasnosti i elektroenergetske saglasnosti.

POGLAVLJE II. UGOVORI

Član 32. (Vrste ugovora)

Odnosi između ODS-a, snabdjevača, krajnjih kupaca i proizvođača električne energije uređuju se sljedećim ugovorima:

- a) ugovorom o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage,
- b) ugovorom o korištenju distributivne mreže,
- c) ugovorom o snabdijevanju električnom energijom.

Član 33. (Ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage)

- (1) Ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage zaključuje ODS sa imaoцем elektroenergetske saglasnosti u slučaju izgradnje novog priključka ili u slučajevima iz člana 18. stav (1) osim tačke e) ovih Opštih uslova.
- (2) ODS izrađuje ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage na osnovu izdate elektroenergetske saglasnosti i prije zaključenja istog, informiše drugu stranu o svim bitnim elementima ugovora uključujući detaljne informacije o iznosu i načinu obračuna naknade za priključenje, kao i o eventualnoj mogućnosti načina plaćanja i slično.
- (3) Ugovor o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage pored izvoda iz ovih Opštih uslova sa odredbama koje se odnose na priključak, te ostalih odredbi usaglašenih između ugovornih strana sadrži i odredbe vezane za:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora, broj i datum zaključenja ugovora,
 - c) naziv i adresu objekta koji se priključuje na distributivnu mrežu,
 - d) broj elektroenergetske saglasnosti i datum izdavanja, odnosno broj i datum ugovora o uređenju međusobnih odnosa ukoliko je u pitanju posebna zona,
 - e) tehničke elemente priključka u skladu sa uslovima iz izdate elektroenergetske saglasnosti,
 - f) iznos naknade za priključenje na distributivnu mrežu sa rokom i dinamikom uplate,
 - g) uslove koji se odnose na razgraničenje obaveza ODS-a i imaoца elektroenergetske saglasnosti prilikom izgradnje priključka ako je primjenjivo,
 - h) vlasništvo nad priključkom,
 - i) rok za izgradnju priključka,
 - j) rok za priključenje na distributivnu mrežu,
 - k) naknadu štete,

- l) primjenu Zakona, ovih Opštih uslova i drugih zakona i podzakonskih akata,
- m) način rješavanja sporova i
- n) razloge za raskid ugovora.

Član 34.

(Ugovor o korištenju distributivne mreže)

- (1) Ugovor o korištenju distributivne mreže zaključuje ODS sa snabdjevačem ili direktno sa krajnjim kupcem.
- (2) Snabdjevač je obavezan ugovorom sa ODS-om regulisati korištenje distributivne mreže za krajnje kupce sa kojima je zaključio ugovor o snabdjevanju električnom energijom u slučaju da je korištenje distributivne mreže regulisano istim.
- (3) Javni snabdjevač je obavezan ugovorom sa ODS-om regulisati korištenje distributivne mreže za svoje kupce. Rezervni snabdjevač ima obavezu da reguliše korištenje distributivne mreže za krajnje kupce, ukoliko je to primjenjivo u skladu sa ovim Opštim uslovima.
- (4) Ugovor o korištenju distributivne mreže pored izvoda iz ovih Opštih uslova sa odredbama koje se odnose na korištenje distributivne mreže, važećih tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema, te ostalih odredbi usaglašenih između ugovornih strana sadrži i odredbe vezane za:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora, broj i datum zaključenja ugovora,
 - c) definicije pojmova ukoliko se ugovorom uvode novi pojmovi i definicije koje nisu definisane odnosnim propisima,
 - d) broj i datum elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage,
 - e) podatke o instalisanjoj/priključnoj snazi i ostalim energetske veličinama odobrenim u elektroenergetskoj saglasnosti,
 - f) prenos vlasništva mjernih uređaja i/ili priključka postojećih krajnjih kupaca električne energije,
 - g) mjesto isporuke, mjesto i način mjerenja,
 - h) adresu, rok i način dostave računa i obavještenja, uključujući i dostavu elektronskog računa ako korisnik distributivnog sistema to zahtijeva,
 - i) kontinuiranu, pouzdanu i u skladu sa usvojenim standardima kvaliteta isporuku električne energije krajnjim kupcima,
 - j) izuzetke od standardnog kvaliteta isporučene električne energije propisanog ovim Opštim uslovima,
 - k) mogućnost ugovaranja veće sigurnosti u napajanju od standardne sigurnosti,
 - l) nivo dopuštenog povratnog uticaja na distributivnu mrežu,
 - m) upravljanje elektroenergetskim postrojenjima korisnika distributivnog sistema od strane ODS-a,
 - n) održavanje priključka,

- o) nesmetani pristup ODS-a u svrhu ugradnje i plombiranja mjernih uređaja, očitavanja stanja mjerila, zamjene mjernih uređaja i opreme, te kontrolu mjernih uređaja i opreme,
- p) uredno očitavanje mjernih uređaja i dostavljanje podataka snabdjevaču radi obračuna,
- q) obavještenja korisnicima distributivnog sistema prije početka planiranih radova na održavanju distributivne mreže,
- r) tarifne stavove za korištenje distributivnog sistema koje utvrđuje FERK,
- s) obavještanje korisnika distributivnog sistema o promjenama tarifnih stavova za korištenje distributivne mreže,
- t) obračunski period,
- u) plaćanje korištenja distributivne mreže u skladu sa tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema, prema obračunu iskazanom na dostavljenom računu,
- v) kamate u skladu sa zakonom,
- w) izuzetke u isporuci električne energije u skladu sa propisanim restriktivnim mjerama,
- x) razloge obustavljanja isporuke električne energije,
- y) način obustavljanja isporuke električne energije,
- z) privremenu odjavu krajnjeg kupca sa mjesta priključenja u skladu sa ovim Opštim uslovima,
- aa) obavještanje krajnjeg kupca u slučaju privremenog isključenja objekta krajnjeg kupca sa distributivne mreže prije isteka roka privremenog isključenja i o posljedicama protoka roka privremenog isključenja,
- bb) efikasno postupanje, na način i u rokovima propisanim za promjenu snabdjevača,
- cc) provjeru finansijskih i drugih podataka o krajnjem kupcu kod ranijeg snabdjevača u slučaju zahtjeva krajnjeg kupca za snabdjevanje kod rezervnog snabdjevača,
- dd) obezbjeđenje mjernih podataka radi izrade konačnog obračuna potrošnje krajnjeg kupca nakon svake promjene snabdjevača električne energije,
- ee) izvještavanje, razmjenu podataka i povjerljivost informacija odnosno određenih podataka dobijenih neposredno ili posredno tokom realizacije ugovora,
- ff) naknadu štete,
- gg) višu silu,
- hh) primjenu Zakona, ovih Opštih uslova, pravila propisanih za tržište električnom energijom i drugih zakona i podzakonskih akata,
- ii) dostavljanje snabdjevaču prigovora krajnjih kupaca za koje je isti nadležan,

- jj) način rješavanja žalbi i prigovora,
 - kk) mogućnost ugovaranja arbitraže,
 - ll) period važenja ugovora,
 - mm) prestanak ugovora.
- (5) Ugovor o korištenju distributivne mreže koji ODS zaključuje sa snabdjevačem iz stava (2) i stava (3) ovog člana pored podataka iz stava (4) sadrži i odredbe vezane za:
- a) dostavu bankovne garancije ODS-u, osim javnog i rezervnog snabdjevača, zasnovane na tromjesečnoj količini električne energije i snage koja se distribuiše i broju krajnjih kupaca,
 - b) omogućavanje snabdjevaču korištenja podataka krajnjeg kupca uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom uz pribavljanje prethodne saglasnosti krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
 - c) obavještavanje ODS-a u slučaju privremene odjave krajnjeg kupca sa mjesta priključenja,
 - d) obustavljanje isporuke električne energije od strane ODS-a objektu krajnjeg kupca na zahtjev snabdjevača u slučajevima i na način propisan Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - e) postupanje po prigovorima krajnjih kupaca i dostavljanje ODS-u zahtjeva za koje je isti nadležan, kao i blagovremeno obavještavanje krajnjeg kupca po zahtjevima ODS-a,
 - f) omogućavanje ODS-u rezmjene informacija o krajnjim kupcima uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih podataka u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
 - g) primjenu tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema u skladu sa podacima primljenim od ODS-a, uz odvojeno iskazivanje na računima,
 - h) isplatu ODS-u fakturisanih iznosa za korištenje distributivne mreže u ugovorenom roku,
 - i) količinu električne energije,
 - j) prestanak ugovora.

Član 35.

(Ugovor o snabdijevanju električnom energijom)

- (1) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom zaključuje snabdjevač sa krajnjim kupcima, bilo da se radi o izabranom snabdjevaču, javnom snabdjevaču ili rezervnom snabdjevaču.
- (2) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom pored izvoda iz ovih Opštih uslova sa odredbama koje se odnose na snabdijevanje električnom energijom, te ostalih odredbi

usaglašenih između ugovornih strana sadrži i odnosne odredbe vezane za korištenje distributivne mreže ukoliko je regulisanje distributivne mreže predmet ovog ugovora, kao i odredbe vezane za:

- a) podatke o ugovornim stranama,
- b) predmet ugovora, broj i datum zaključenja ugovora,
- c) broj ugovora o korištenju distributivne mreže, ukoliko korištenje distributivne mreže nije predmet ovog ugovora,
- d) instalisanu/priključnu snagu i ostale energetske veličine odobrene u elektroenergetskoj saglasnosti,
- e) mjesto (adresa) isporuke, mjesto i način mjerenja,
- f) adresu, rok i način dostave računa i obavještenja, uključujući i dostavu elektronskog računa ako krajnji kupac to zahtijeva,
- g) količinu i kvalitet električne energije koja se kupuje od snabdjevača,
- h) zaključivanje ugovora istovremeno sa više snabdjevača ukoliko postoji mogućnost utvrđivanja obračunskih veličina što potvrđuju operator sistema i balansno odgovorna strana,
- i) cijenu snabdijevanja,
- j) tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema u slučaju ako krajnji kupac ugovorom o snabdijevanju električnom energijom reguliše korištenje distributivne mreže,
- k) način obračuna i fakturisanja isporučene električne energije u skladu sa podacima dobijenim od ODS-a,
- l) obavještanje krajnjeg kupca o promjenama nastalim u vezi obračuna,
- m) dostavljanje računa za isporučenu električnu energiju sa jasnom strukturom troškova, uključujući i posebnu stavku iznosa naknade za obnovljive izvore energije,
- n) obračunski period, rok za plaćanje dostavljenog računa, kao i za kamatu u skladu sa zakonom,
- o) uredno plaćanje dostavljenih računa,
- p) osiguranje ugovorene količine električne energije,
- q) izuzetke u skladu sa propisanim restriktivnim mjerama,
- r) zahtjev snabdjevača ODS-u za obustavljanje isporuke električne energije objektu krajnjeg kupca zbog neizvršavanja obaveza po ugovoru o snabdijevanju električnom energijom, u slučajevima i na način propisan Zakonom i ovim Opštim uslovima,
- s) razloge i način obustavljanja snabdijevanja električnom energijom,
- t) izvještanje, razmjenu podataka i povjerljivost informacija odnosno određenih podataka dobijenih neposredno ili posredno tokom realizacije ugovora,

- u) omogućavanje ODS-u razmjene informacija o krajnjim kupcima uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih podataka u skladu sa zakonom, uz pribavljanje prethodne saglasnosti krajnjeg kupca radi razmjene podataka, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
- v) zahtjeve krajnjeg kupca za provjeru svoje potrošnje, te ostalih tehničkih i mjernih podataka, ako je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom,
- w) obavještanje snabdjevača u slučaju privremene odjave sa mjesta priključenja,
- x) obavještanje ODS-a u slučaju privremene odjave krajnjeg kupca sa mjesta priključenja ako je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom,
- y) obavještanje krajnjeg kupca o isteku roka ugovora o snabdijevanju,
- z) efikasno postupanje, na način i u rokovima propisanim za promjenu snabdjevača,
- aa) slučaj promjene snabdjevača i regulisanje finansijske obaveze prema prethodnom snabdjevaču da bi krajnji kupac mogao ostvariti pravo na uslugu rezervnog snabdjevača, osim ukoliko je prethodni ugovor raskinut zbog neplaćanja,
- bb) konačni obračun potrošnje krajnjeg kupca nakon svake promjene snabdjevača električne energije,
- cc) izvještavanje, razmjenu podataka i povjerljivost određenih podataka dobijenih neposredno ili posredno tokom realizacije ugovora,
- dd) naknadu štete,
- ee) višu silu,
- ff) primjenu Zakona, ovih Opštih uslova, pravila propisanih za tržište električne energije i drugih zakona i podzakonskih akata,
- gg) dostavljanje ODS-u prigovora krajnjih kupaca vezanih za korištenje distributivne mreže,
- hh) način rješavanja prigovora,
- ii) mogućnost ugovaranja arbitraže,
- jj) period važenja ugovora,
- kk) prestanak ugovora.

Član 36.

(Rok za promjenu snabdjevača)

U slučaju kada krajnji kupac namjerava promijeniti snabdjevača električnom energijom, postupak se mora završiti u roku i na način propisan procedurama za promjenu snabdjevača.

Član 37.
(Prestanak ugovora)

Ugovori iz člana 34. i člana 35. ovih Opštih uslova prestaju u slučaju:

- a) smrti krajnjeg kupca, odnosno prestanka pravnog lica,
- b) sporazuma između ugovornih strana,
- c) promjene vlasništva nad objektom krajnjeg kupca,
- d) isteka roka na koji je ugovor zaključen,
- e) otkaza ugovora, i
- f) nastupanja okolnosti za prestanak ugovora propisanih zakonom.

Član 38.
(Posebni ugovori o međusobnim odnosima)

- (1) Odnosi između ODS-a, snabdjevača, proizvođača električne energije i drugih subjekata na tržištu električne energije uređuju se posebnim ugovorima o međusobnim odnosima.
- (2) Ugovori iz stava (1) ovog člana pored ostalih odredbi usaglašenih između ugovornih strana sadrže i:
 - a) predmet ugovora,
 - b) način međusobnog informisanja,
 - c) način povezivanja i informatičke razmjene podataka,
 - d) prava i obaveze ugovornih strana,
 - e) postupke na obračunskom mjernom mjestu,
 - f) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - g) način rješavanja sporova,
 - h) odredbe vezane za određivanje suda nadležnog za rješavanje sporova, koji nisu riješeni mirnim putem,
 - i) ostale međusobne odnose.
- (3) Način međusobnog informisanja, povezivanja i informatičke razmjene podataka, kao i drugi postupci vezani za njihovo učešće na tržištu električne energije moraju biti usaglašeni sa zakonom i podzakonskim aktima kojima se posebno regulišu odnosi na tržištu električne energije.

Član 39.
(Tipski obrasci ugovora)

- (1) ODS je obavezan izraditi tipske obrasce ugovora iz člana 33. i člana 34. ovih Opštih uslova, te ih objaviti na svojoj internetskoj stranici i učiniti dostupnim u svojim kancelarijama za odnose sa korisnicima distributivnog sistema, bez naknade.

- (2) Snabdjevači su obavezni izraditi tipske obrasce ugovora iz člana 35. ovih Opštih uslova, te ih objaviti na svojoj internetskoj stranici i učiniti ih dostupnim u svojim kancelarijama za odnose sa krajnjim kupcima električne energije, bez naknade.

Član 40. (Zajednička potrošnja)

U slučaju zajedničke potrošnje krajnji kupci svojim ugovorom o korištenju distributivne mreže/ugovorom o snabdjevanju električnom energijom zaključenim u skladu sa ovim Opštim uslovima preuzimaju i obavezu plaćanja pripadajućeg dijela troškova zajedničke potrošnje. Potraživanja za zajedničku potrošnju imaju isti status i tretman kao i potraživanja za električnu energiju preuzetu na mjernom mjestu krajnjeg kupca, koji je i krajnji korisnik zajedničke potrošnje.

Član 41. (Promjena vlasništva objekta i nasljeđivanje)

- (1) Kod promjene vlasništva objekta krajnjeg kupca, raniji vlasnik-krajnji kupac je obavezan u roku od 30 dana od dana promjene vlasništva dostaviti obavještenje o otkazu ugovora o korištenju distributivne mreže, kao i ugovora o snabdjevanju električnom energijom, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva u skladu sa zakonom, a novi vlasnik tog objekta je obavezan u istom roku podnijeti zahtjev za zaključenje novih ugovora, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva.
- (2) Na osnovu primljenog obavještenja o otkazu ugovora krajnjeg kupca iz stava (1) ovog člana, ODS je obavezan u daljem roku od pet dana od dana prijema istog obavještenja pregledati mjerno mjesto, očitati stanje brojila i utvrđeno dostaviti snabdjevaču.
- (3) Na osnovu očitavanja brojila iz stava (2) ovog člana, ODS i snabdjevač obavezni su izvršiti obračun potrošnje električne energije i korištenja distributivne mreže, kada obračun predstavlja osnov razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa sa ODS-om i snabdjevačem i od tog dana se ranijem vlasniku-krajnjem kupcu ne mogu obračunavati obaveze na tom mjernom mjestu.
- (4) Ukoliko novi vlasnik objekta iz stava (1) ovog člana ne zaključi ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdjevanju električnom energijom u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima, ODS će obustaviti isporuku električne energije na tom obračunskom mjernom mjestu na način propisan odredbama ovih Opštih uslova.
- (5) Ukoliko novi vlasnik ne zaključi ugovore iz stava (4) ovog člana u roku koji je propisan za privremeno isključenje sa distributivne mreže, prestaje važiti elektroenergetska saglasnost izdata za predmetno mjerno mjesto.
- (6) Ukoliko raniji vlasnik-krajnji kupac nije postupio u skladu sa odredbama stava (1) ovog člana, za razgraničenje obaveza za preuzetu električnu energiju mogu se koristiti odredbe ugovora o kupoprodaji objekta ili druge odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva u skladu sa zakonom u slučaju da sadrži razgraničenje ili datum na osnovu kojeg se može utvrditi ovo razgraničenje. U slučaju da ugovor o kupoprodaji objekta odnosno odgovarajuća isprava o promjeni vlasništva ne sadrži odredbe o razgraničenju, odnosno da se isto ne može utvrditi, ODS i snabdjevač će, na zahtjev novoga vlasnika objekta, uz

predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva zaključiti ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa ovim Opštim uslovima sa danom prijave novog vlasnika, kada je prijava novog vlasnika osnova razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa sa ODS-om i snabdjevačem.

- (7) Nasljednik, odnosno pravni sljednik je obavezan zaključiti novi ugovor sa ODS-om i snabdjevačem i regulisati obaveze nastale prije nastupanja navedenih okolnosti, najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika odnosno pravnog sljednika.
- (8) Kada se ne zakluče ugovori u roku navedenom u stavu (7) ovog člana ili ako nasljednik/pravni sljednik ne prihvati obaveze prethodnika, ODS isključuje objekat nasljednika/pravnog sljednika sa distributivne mreže, te ODS i snabdjevač pokreću postupak za naplatu potraživanja po osnovu isporučene električne energije prethodniku.

Član 42.

(Ustupanje ugovora)

- (1) Krajnji kupac koji je vlasnik objekta može zatražiti da se njegov ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom na određeno vrijeme ustupe drugom krajnjem kupcu, a ODS/snabdjevač može na takvo ustupanje dati pristanak, u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima.
- (2) Elektroenergetska saglasnost i dalje glasi na ustupaoca.

POGLAVLJE III. PRIKLJUČAK KRAJNJEG KUPCA/PROIZVOĐAČA

Član 43.

(Priključak)

- (1) Priključak počinje u priključnoj tački na distributivnoj mreži, koju jednoznačno određuje ODS u uslovima elektroenergetske saglasnosti. Ukoliko to energetske prilike uslovljavaju početna tačka priključka može biti i srednjenaponska ćelija u TS 110/x kV (nakon usaglašavanja ODS-a i Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka).
- (2) Priključak se završava mjernim mjestom kod krajnjeg kupca/proizvođača, uključujući i mjerni slog.
- (3) Kao element priključka kod krajnjih kupaca kod kojih se ne mjeri ili kod kojih se ne obračunava snaga, a mjerno mjesto nije opremljeno elektronskim brojilom, ODS ugrađuje limitator (ograničavač) snage.

Član 44.

(Pravilnik o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu)

- (1) Priključenje objekata novih krajnjih kupaca/proizvođača odnosno investitora posebne zone, vrši se prema uslovima definisanim u Pravilniku o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu kojeg donosi FERK.

- (2) Pravilnik o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu sadrži Metodologiju za izračunavanje naknada za priključenje objekta krajnjih kupca/proizvođača odnosno investitora posebne zone na distributivnu mrežu, te opšte specifikacije radova i materijala za izradu energetske objekata distributivnog sistema, koje služe kao kalkulatívni elementi za izračunavanje prosječne vrijednosti investicije za priključenje jednog kilovata snage na NN i SN distributivnu mrežu, iz čega se utvrđuje jedinični iznos naknade za priključenje.
- (3) Pravilnik o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu treba biti dostupan na internetskoj stranici FERK-a, kao i na internetskoj stranici ODS-a i u svim ovlaštenim kancelarijama ODS-a za odnose sa korisnicima distributivnog sistema.

Član 45.

(Jedinični iznos naknada za priključenje)

- (1) ODS je obavezan u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu i ovih Opštih uslova dostaviti FERK-u, radi davanja saglasnosti, jedinične iznose naknada za priključenje na distributivnu mrežu izrađene u skladu sa navedenim pravilnikom.
- (2) ODS u skladu sa odredbama Pravilnika o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu može zahtijevati izmjenu jediničnih iznosa naknada za priključenje na distributivnu mrežu.
- (3) U slučaju da predloženi iznos jediničnih naknada za priključenje na distributivnu mrežu nije u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izračunavanje naknada za priključenje i definisanje rokova i uslova za priključak na distributivnu mrežu, FERK utvrđuje jedinične iznose naknada za priključenje na distributivnu mrežu.
- (4) Jedinični iznosi naknada za priključenje na distributivnu mrežu trebaju biti dostupni krajnjim kupcima/proizvođačima na internetskoj stranici FERK-a, ODS-a, kao i svim ovlaštenim kancelarijama ODS-a za odnose sa korisnicima distributivnog sistema.
- (5) FERK može na vlastitu inicijativu pokrenuti postupak izmjene jediničnih iznosa naknada za priključenje na distributivnu mrežu.

Član 46.

(Cjenovnik usluga)

- (1) ODS utvrđuje Cjenovnik usluga koji sadrži iznose za izdavanje elektroenergetskih saglasnosti, isključenje i ponovno uključanje na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača, pregled ispravnosti priključka i mjernog mjesta na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača, mjerenje i izvještavanje o kvalitetu napona na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača, utvrđivanje neovlaštene potrošnje električne energije i drugih usluga vezanih za obavljanje djelatnosti ODS-a i objavljuje ga na svojoj internetskoj stranici.
- (2) Cjenovnik usluga treba biti dostupan svim krajnjim kupcima/proizvođačima u svim ovlaštenim kancelarijama ODS-a za odnose sa korisnicima distributivnog sistema i

kancelarijama snabdjevača za odnose sa krajnjim kupcima, te dostavljen FERK-u na uvid.

Član 47.
(Pravilnik o mjernom mjestu)

- (1) Pravilnikom o mjernom mjestu ODS, pored ostalog, utvrđuje:
 - a) mjesto postavljanja mjernog sloga kod krajnjeg kupca/proizvođača,
 - b) dimenzije, materijal i stepen zaštite,
 - c) pripadajuću opremu mjernog sloga,
 - d) usvojene tipove i klase tačnosti mjernih uređaja, u zavisnosti od naponskog nivoa, vršne snage, kategorije i grupe potrošnje,
 - e) usvojene tipove uređaja za upravljanje tarifama,
 - f) komunikacijske uređaje.
- (2) Pravilnik o mjernom mjestu treba biti dostupan na internetskoj stranici ODS-a, kao i u svim ovlaštenim kancelarijama ODS-a za odnose sa korisnicima distributivnog sistema.

Član 48.
(Uslovi za igradnju priključka)

- (1) Nadležni ODS je investitor i vlasnik svih novih priključaka na niskom i srednjem naponu, isključujući posebnu zonu i obavezan je da izgradi priključak potreban za priključenje krajnjeg kupca/proizvođača, ukoliko je isti ispunio uslove iz elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage i uplatio iznos naknade za priključenje. Izuzetak su glavni razvodni ormari, razvodni ormari, mjerni ormari po etažama i usponski vodovi koji su sastavni dio građevine, a preko kojih se povezuje mjerno mjesto kupca.
- (2) Prilikom projektovanja i izgradnje priključka ODS je obavezan da vodi računa o lokaciji mjernog mjesta na način da mu bude obezbijeđen nesmetan pristup istom.
- (3) Investitor posebne zone obavezan je zaključiti ugovore sa ODS-om u skladu sa članom 27. ovih Opštih uslova.

Član 49.
(Rok izgradnje priključka)

- (1) Rok izgradnje priključka na distributivnu mrežu je:
 - a) za niskonaponsku distributivnu mrežu najviše 30 dana od dana ispunjenja obaveza krajnjeg kupca ili proizvođača iz ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage,
 - b) za ostale slučajeve priključenja kako je navedeno u ugovoru o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage.
- (2) ODS je obavezan izvesti priključak u što kraćem roku, uvažavajući činjenično stanje na terenu.

Član 50.
(Priklučenje objekta)

- (1) ODS će priključiti objekat na distributivnu mrežu kada se ispune sljedeći uslovi:
 - a) završena izgradnja priključka,
 - b) zaključen ugovor o korištenju distributivne mreže, ukoliko korištenje distributivne mreže nije regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom,
 - c) zaključen ugovor o snabdijevanju električnom energijom.
- (2) Rok za priključenje objekta na distributivnu mrežu ne može biti duži od deset dana od dana ispunjenja uslova iz stava (1) ovog člana.

Član 51.
(Troškovi nastali promjenama na postojećem priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač koji zahtijeva promjene na priključku i obračunskom mjernom mjestu kao i na bilo kojem drugom dijelu distributivne mreže i pri tome ne povećava priključnu snagu, snosi troškove izvedbe promjena:
 - a) razdvajanja instalacija, sa uspostavljanjem većeg broja obračunskih mjernih mjesta,
 - b) spajanja instalacija, sa uspostavljanjem manjeg broja obračunskih mjernih mjesta i
 - c) bilo kojeg drugog zahtjeva (premještaj, prepravka sa nadzemnog na podzemni priključak, izmještanje dijelova distributivne mreže i slično).
- (2) Ako je promjena na priključku potrebna zbog radova na rekonstrukciji distributivne mreže, troškove promjena na priključku snosi ODS.
- (3) Ako je investitor svojim radnjama (izgradnja, dogradnja ili rekonstrukcija svojih objekata i sl.) oštetio ili doveo u pitanje tehničku ispravnost distributivne mreže ili postrojenja u vlasništvu ODS-a ili trećih lica, obavezan je snositi troškove dovođenja u ispravno stanje, kao i nadoknaditi eventualnu štetu onima kojima je štetu nanio.

Član 52.
(Povremeni i privremeni priključak)

- (1) Priključak na niskom naponu namijenjen povremenom korištenju (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i slično) izvodi se u pravilu kao trajni priključak.
- (2) Priključak namijenjen za ograničeno vremensko korištenje za namjene kao što su: gradilišta, privremene pokretne tezge, privremeno sajmište, privremeni cirkuski prostori ne izvodi se kao trajni priključak.
- (3) Priključak iz stava (2) ovog člana može trajati najduže šest mjeseci, osim priključka gradilišta koji može trajati najduže do dobijanja upotrebne dozvole objekta.

Član 53.

(Priključak objekata uz pisanu saglasnost organa uprave nadležnog za izdavanje građevinske dozvole)

- (1) Nije dozvoljeno priključenje na distributivnu mrežu objekata izgrađenih bez građevinske dozvole.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ODS može izvršiti privremeno priključenje bespravno izgrađenih objekata na distributivnu mrežu, uz pisanu saglasnost organa uprave nadležnog za izdavanje građevinske dozvole, u sljedećim slučajevima:
 - 1) ako je izgrađeni objekat na području gdje nisu doneseni planski dokumenti,
 - 2) ako je izgrađeni stambeni objekat useljen i
 - 3) ako je izgrađeni objekat u postupku legalizacije.
- (3) Privremeno priključenje iz stava (2) ovog člana se vrši po istovjetnoj proceduri koja se provodi za stalni priključak, do ispunjenja uslova za stalni priključak, u roku od 12 mjeseci koji je utvrđen u pisanoj saglasnosti organa uprave nadležnog za izdavanje građevinske dozvole.
- (4) Rok iz stava (3) ovog člana može se produžiti za dodatnih 12 mjeseci.
- (5) U slučaju da se u roku iz stavova (3) i (4) ovog člana ne ispune uslovi za stalni priključak objekta, na zahtjev organa uprave nadležnog za izdavanje građevinske dozvole, izvršit će se isključenje objekta iz stava (2) ovog člana bez prava na nadoknadu štete.

Član 54.

(Privremeno priključenje za potrebe ispitivanja ili probnog rada)

- (1) ODS je obavezan omogućiti privremeno priključenje objekta na distributivnu mrežu za potrebe ispitivanja ili probnog rada, a na osnovu zahtjeva i pisane izjave investitora o preuzimanju odgovornosti tokom privremenog priključenja.
- (2) Privremeno priključenje iz stava (1) ovoga člana ne može trajati duže od 15 dana za krajnjeg kupca odnosno investitora posebne zone i provodi se na osnovu ugovora zaključenih u skladu sa ovim Opštim uslovima za vrijeme privremenog priključenja.
- (3) Izuzetno od roka iz stava (2) ovog člana privremeno priključenje za proizvođača ne može trajati duže od šest mjeseci i provodi se na osnovu ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovora iz člana 38. ovih Opštih uslova i ugovora o snabdijevanju električnom energijom kojim se uređuje snabdijevanje električnom energijom za vrijeme privremenog priključenja.

Član 55.

(Privremeno isključenje sa distributivne mreže)

- (1) Objekat krajnjeg kupca može biti privremeno isključen sa distributivne mreže po zahtjevu za privremenu odjavu potrošnje ili zbog razloga propisanih ovim Opštim uslovima za obustavu isporuke električne energije.

- (2) Za slučajeve iz stava (1) ovog člana privremeno isključenje sa distributivne mreže ne može trajati duže od pet godina, za koje vrijeme priključak treba biti u beznaponskom stanju.
- (3) U slučaju privremenog isključenja dužeg od pet godina, prestaje važiti izdata elektroenergetska saglasnost.

Član 56. (Održavanje priključka)

- (1) Održavanje priključka i mjernih uređaja vrši ODS.
- (2) Ukoliko postojeći krajnji kupac koji je investirao u priključak i pripadajuće mjerno mjesto, a nije prenio vlasništvo nad priključkom i pripadajućim mjernim mjestom ODS-u, u ugovoru o korištenju distributivne mreže se posebno definiše da je postojeći krajnji kupac obavezan da:
 - a) snosi troškove redovnog i investicionog održavanja vlastitog priključka,
 - b) snosi troškove održavanja i baždarenja mjernih uređaja,
 - c) pisanim zahtjevom zatražiti intervenciju za otklanjanje bilo kakvog kvara na priključku, te o vlastitom trošku snosi otklanjanje kvarova.

Član 57. (Direktni vod)

- (1) Direktni vod može graditi elektroenergetski subjekat kojem je odbijen pristup distributivnoj mreži, na osnovu prethodne saglasnosti koju izdaje FERK u skladu sa Pravilnikom za izdavanje dozvola.
- (2) Direktni vod mora biti izgrađen u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima, tehničkim preporukama i drugim standardima koji važe za tu vrstu energetske objekata.
- (3) Pogon, upravljanje i održavanje direktnog voda se reguliše kroz niz operativnih aktivnosti koje provodi elektroenergetski subjekat koji je dobio saglasnost za izgradnju direktnog voda i isti je obavezan izraditi pogonsko uputstvo za direktni vod u cilju obezbjeđenja sigurnog, pouzdanog i kvalitetnog snabdijevanja električnom energijom krajnjih kupaca koji su priključeni na direktni vod. Pogonsko uputstvo treba da bude u skladu sa Mrežnim pravilima distribucije i ovim Opštim uslovima.
- (4) Troškove održavanja direktnog voda obavezan je snositi elektroenergetski subjekat koji je od FERK-a dobio saglasnost za izgradnju direktnog voda.
- (5) Nije dozvoljeno priključenje na direktni vod krajnjih kupaca koji imaju pogonske i tehničke mogućnosti priključenja na postojeću distributivnu mrežu nadležnog ODS-a.

POGLAVLJE IV. NAČIN MJERENJA, OČITANJA, OBRAČUNA I NAPLATE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 58.

(Mjerenje električne energije)

- (1) Isporučena i preuzeta električna energija i snaga, mjere se odgovarajućim mjernim slogom koji mogu činiti:
 - a) strujni i naponski mjerni transformatori,
 - b) brojila aktivne i reaktivne energije, sumarno brojilo, vremenski registrator snage, elektronsko brojilo,
 - c) uklopni sat ili neki drugi uređaj za upravljanje tarifom,
 - d) uređaji za daljinsko očitavanje,
 - e) limitator (ograničavač),
 - f) osigurači,
 - g) spojni vodovi.
- (2) Mjerni uređaji iz stava (1) ovog člana moraju biti propisno kontrolisani i plombirani.
- (3) Sastav mjernog sloga za krajnje kupce zavisi od naponskog nivoa priključenja, snage, kategorije i grupe potrošnje.
- (4) Sastav mjernog sloga za proizvođače zavisi od snage i naponskog nivoa priključenja.

Član 59.

(Ugradnja mjernih uređaja)

- (1) Ugradnju mjernih uređaja vrši ODS.
- (2) Krajnji kupac obavezan je omogućiti ovlaštenim licima nesmetan pristup u svrhu ugradnje mjernih uređaja na njegovom objektu ili posjedu.
- (3) Ugradnja mjernih uređaja, ukoliko to tehnički normativi omogućavaju, vrši se uz granicu sa javnom površinom.

Član 60.

(Tehnički uslovi za obračunsko mjerno mjesto)

- (1) Nezavisno od kategorije i grupe potrošnje, krajnjim kupcima kojima se izdaje elektroenergetska saglasnost na priključnu snagu veću od 23 kW, ODS ugrađuje mjerne uređaje koji mjere potrošnju električne energije i snage.
- (2) Postojećim krajnjim kupcima sa odobrenom priključnom snagom većom od 23 kW, koji nemaju mjerenje električne energije i snage, ODS će bez naknade i bez administrativnih troškova izdati novu elektroenergetsku saglasnost i ugraditi mjerne uređaje za mjerenje električne energije i snage, te ga svrstati u odgovarajuću grupu potrošnje.
- (3) Krajnjim kupcima sa odobrenom priključnom snagom manjom ili jednakom 23 kW kod kojih se ne mjeri snaga ODS obavezno ugrađuje limitator ili elektronsko brojilo sa mogućnošću limitacije snage u skladu sa odobrenom priključnom snagom.

Član 61.

(Informatički uslovi za obračunsko mjerno mjesto)

- (1) Sva mjerna mjesta krajnjih kupaca moraju imati svoj jedinstveni informacioni kod (šifru) koga dodjeljuje ODS.
- (2) Za svako mjerno mjesto ODS mora posjedovati bazu podataka u kojoj su sadržani podaci o potrošnji i ostvarenom opterećenju u prethodnih pet godina, kao i dijagram opterećenja konkretnog krajnjeg kupca ili zamjenski dijagram opterećenja ukoliko se radi o krajnjem kupcu koji nema mjerenje snage.

Član 62.

(Ispitivanje mjernih uređaja)

- (1) ODS je obavezan da obezbjedi da se redovno vrši ispitivanje tačnosti mjernih uređaja i obavezan je obezbijediti da za sve uređaje bude izvršena kontrola ispravnosti i baždarenje.
- (2) Troškove kontrole ispravnosti i baždarenja mjernih uređaja snosi vlasnik istih.
- (3) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač odnosno snabdjevač zatraži vanredno ili dodatno ispitivanje, ODS će isto uraditi ne kasnije od 30 dana nakon zahtjeva i izvršit će potrebna ispitivanja da bi utvrdio tačnost mjernih uređaja. Ukoliko se vanrednim ili dodatnim ispitivanjem utvrdi da su mjerni uređaji ispravni i u propisanoj klasi tačnosti, troškove ispitivanja plaća krajnji kupac/proizvođač. Krajnji kupac/proizvođač ima pravo da prisustvuje pregledu mjernog sloga.

Član 63.

(Kontrola mjernih uređaja)

- (1) Održavanje, kontrolu, zamjenu i premještanje mjernih uređaja može vršiti samo ODS. Troškove održavanja, popravke i zamjene mjernih uređaja snose vlasnici mjernih uređaja.
- (2) ODS je obavezan detaljno dokumentovati izvršenu kontrolu mjernih uređaja.
- (3) Krajnji kupac, proizvođač odnosno snabdjevač može zatražiti kontrolni pregled mjerne opreme ukoliko postoji sumnja da električnu energiju, odnosno snagu, ne registruju pravilno.
- (4) Ako se kontrolnim pregledom utvrdi da je mjerni uređaj imao veća odstupanja nego što je to prema važećim propisima dozvoljeno, ODS snosi troškove pregleda ili zamjene, u suprotnom troškove kontrolnog pregleda snosi podnosilac zahtjeva.
- (5) Kada ODS sam ili po prijavi krajnjeg kupca, proizvođača odnosno snabdjevača, osim u slučaju neovlaštene potrošnje, utvrdi da uređaj za upravljanje tarifama nepravilno radi ili da neko vrijeme nije obavljao svoju funkciju, obračun električne energije za taj period se radi kao za krajnje kupce iz iste kategorije čije mjerno mjesto nije opremljeno uređajem za upravljanje tarifama.
- (6) U slučaju iz stava (4) ovog člana izvršit će se ispravka obračunskih veličina od nazivnog iznosa razreda tačnosti do ustanovljenog odstupanja, a ispravka obračuna izvršit će se za period od posljednje kontrole mjernih uređaja ali najduže u zakonskom roku zastare.

- (7) Krajnji kupac/proizvođač je obavezan obavijestiti ODS odnosno snabdjevača o nestanku ili oštećenju bilo kojeg dijela mjernog sloga, oštećenju plombi, kao i eventualnom oštećenju mjernog ormara, odmah nakon otkrivanja takvih okolnosti.

Član 64.

(Neispravnost mjerne opreme)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je obavezan obavijestiti ODS odnosno snabdjevača o neispravnosti mjernih uređaja, po saznanju, bez odlaganja.
- (2) ODS je obavezan izvršiti provjeru ispravnosti u roku od 72 sata od primljenog obavještenja, a iste otkloniti u najkraćem mogućem roku.
- (3) ODS je obavezan u roku od 48 sati po izvršenim izmjenama, pisanim putem obavijestiti krajnjeg kupca/proizvođača odnosno snabdjevača u skladu sa ovim Opštim uslovima o svim izmjenama mjerne opreme koje utiču na obračun.
- (4) ODS je obavezan o svim uočenim nepravilnostima na mjernom mjestu, koje utiču na obračun električne energije krajnjeg kupca/proizvođača, pisanim putem obavijestiti krajnjeg kupca/proizvođača odnosno snabdjevača u skladu sa ovim Opštim uslovima u roku od 48 sati. ODS odnosno snabdjevač u skladu sa ovim Opštim uslovima je obavezan izvršiti ispravku obračuna i o istome obavijestiti krajnjeg kupca/proizvođača.

Član 65.

(Pristup mjernom mjestu)

Krajnji kupac/proizvođač je obavezan omogućiti ovlaštenim licima ODS-a nesmetan pristup u svrhu ugradnje i plombiranja mjernih uređaja, očitavanja stanja mjerila, zamjene mjernih uređaja i opreme, te kontrolu i održavanje mjernih uređaja i opreme.

Član 66.

(Očitavanje mjernih uređaja)

- (1) Očitavanje mjernih uređaja krajnjih kupca/proizvođača organizuje i vrši ODS.
- (2) ODS je obavezan izvršiti ispravno i redovno očitavanje mjernih uređaja na svim mjestima primopredaje električne energije.
- (3) Mjerni uređaji krajnjih kupaca električne energije očitavaju se u pravilu mjesečno, a u skladu sa vremenskim periodom definisanim u ugovoru o korištenju distributivne mreže i u ugovoru o snabdijevanju električnom energijom zaključenim u skladu sa ovim Opštim uslovima.
- (4) ODS je obavezan izvršiti očitavanje mjernih uređaja krajnjih kupaca u slučaju: zahtjeva za promjenu snabdjevača, promjene tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema, promjene cijene usluge javnog snabdjevača i privremenog isključenja sa distributivne mreže.
- (5) ODS je obavezan prilagoditi rokove očitavanja mjernih uređaja na način da se krajnjim kupcima obezbijedi obračun električne energije po važećim cijenama.
- (6) ODS je obavezan snabdjevaču dostaviti mjerne podatke na način i u rokovima propisanim ugovorom o korištenju distributivne mreže iz člana 34. stav (4) i stav (5) odnosno ugovorom o međusobnim odnosima iz člana 38. ovih Opštih uslova.

- (7) ODS je obavezan snabdjevaču omogućiti korištenje mjernih podataka krajnjeg kupca ukoliko to isti zahtijeva na način i pod ugovorenim uslovima.
- (8) Očitavanje mjernih uređaja može se vršiti:
 - a) direktno sa mjernih uređaja,
 - b) indirektno posredstvom uređaja za daljinsko očitavanje.
- (9) Mjerne uređaje očitava ovlašteno lice ODS-a uz predodjenje službene iskaznice, koje je obavezno na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača omogućiti provjeru identiteta.
- (10) Mjerni uređaji proizvodnog objekta, koji isporučuje električnu energiju u distributivni sistem, moraju se očitavati svakog mjeseca.

Član 67.

(Obračun i dostava računa)

- (1) Snabdjevač je obavezan obezbjediti da je krajnjem kupcu obračun za utrošenu električnu energiju i ostvareno vršno opterećenje izvršen na osnovu očitanih mjernih podataka dobijenih od ODS-a u skladu sa cijenama iz ugovora za svaki obračunski period.
- (2) U slučaju da je ugovor o korištenju distributivne mreže zaključio ODS direktno sa krajnjim kupcem, račun snabdjevača iz stava (1) ovog člana neće sadržavati cijenu korištenja distributivne mreže.
- (3) U slučaju da je ugovorom o snabdjevanju električnom energijom regulisano i korištenje distributivne mreže račun snabdjevača iz stava (1) ovog člana će sadržavati i cijenu korištenja distributivne mreže i ista će na računu biti iskazana odvojeno.
- (4) Kod krajnjih kupaca čiji objekti predstavljaju jednu tehnološku cjelinu moguće je vršiti obračun jednovremenog vršnog opterećenja, ukoliko je objedinjeno mjerenje električne energije i vršnog opterećenja i ukoliko je napajanje tih objekata objedinjeno jednim ugovorom o snabdjevanju električnom energijom.
- (5) U slučaju prigovora na podatke mjerenja snabdjevač može zahtijevati od ODS-a da izvrši ponovno očitavanje mjernih uređaja, a ODS je obavezan u roku od 48 sati dostaviti snabdjevaču podatke o ponovljenom očitavanju.
- (6) Računi se dostavljaju na način i adresu navedenu u ugovoru o korištenju distributivne mreže, odnosno u ugovoru o snabdjevanju električnom energijom, odnosno u skladu sa poslovnom politikom obračuna i naplate iz člana 68. stav (1) ovih Opštih uslova.

Član 68.

(Poslovna politika obračuna i naplate)

- (1) Snabdjevač/ODS je obavezan izraditi poslovnu politiku naplate i obračuna, te prilikom zaključivanja ugovora primjerak istih uručiti krajnjem kupcu uz izvod ovih Opštih uslova.
- (2) Snabdjevač/ODS je obavezan poslovnu politiku naplate i obračuna objaviti na svojoj internetskoj stranici i učiniti je dostupnom svim krajnjim kupcima u ovlaštenim kancelarijama za odnose sa krajnjim kupcima odnosno korisnicima distributivnog sistema.
- (3) Poslovna politika obračuna i naplate mora biti pravedna i nediskriminirajuća i uključivat će odredbe koje se odnose ali se ne ograničavaju na:

- a) obaveze krajnjeg kupca da snabdjevača/ODS obavijesti o određenim informacijama vezanim za izmjenu u svom statusu,
 - b) kamate za kašnjenje u izmirenju novčane obaveze u skladu sa zakonom,
 - c) mogućnost plaćanja u ratama,
 - d) način i rokove dostave prigovora na račune,
 - e) prihvatljive metode i rokove plaćanja računa, koje pored ostalog uključuju i direktno plaćanje u ovlaštenim kancelarijama snabdjevača/ODS-a.
- (4) Poslovnu politiku obračuna i naplate iz stava (1) ovog člana snabdjevač/ODS dostavlja i FERK-u.

Član 69. (Plaćanje računa)

- (1) Snabdjevač/ODS dostavlja račun krajnjem kupcu na adresu navedenu u ugovoru kao adresa dostave računa.
- (2) Ukoliko krajnji kupac ne primi račun u ugovorenom roku obavezan je o istom izvijestiti snabdjevača/ODS koji mu besplatno izdaje kopiju računa.
- (3) Krajnji kupac je obavezan platiti dostavljeni račun u roku navedenom na računu.
- (4) Krajnji kupac može djelomično ili u cijelosti pisanim putem osporiti dostavljeni račun za obračunski period.
- (5) Ukoliko krajnji kupac ne prigovori na osnovanost i visinu obračunatog iznosa u propisanom roku, obavezan je izvršiti plaćanje računa.

Član 70. (Prigovor na račun)

- (1) Krajnji kupac može podnijeti prigovor u pisanoj formi snabdjevaču/ODS-u na novčani iznos naznačen na računu, u roku određenom za plaćanje.
- (2) Snabdjevač/ODS je obavezan odlučiti o prigovoru iz stava (1) ovog člana u roku od osam dana od dana prijema prigovora, te o istom u pisanoj formi obavijestiti podnosioca prigovora, sa uputstvom da može podnijeti prigovor FERK-u u roku od 15 dana od dana primanja odgovora po prigovoru.
- (3) Krajnji kupac je obavezan da plati nesporni dio računa.

Član 71. (Postupci za slučaj neplaćanja ili kašnjenja u plaćanju računa)

- (1) Krajnji kupac koji ne plati račun u roku dospijeća snosi posljedice u skladu sa zakonom.
- (2) Krajnjem kupcu koji ne plati dospjelu novčanu obavezu u roku dospijeća, snabdjevač/ODS će ispostaviti upozorenje u pisanom obliku, u skladu sa članom 78. stav (2) ovih Opštih uslova.
- (3) ODS će samostalno ili po nalogu snabdjevača krajnjem kupcu, u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova, obustaviti isporuku električne energije na obračunskom mjernom mjestu zbog neplaćene dospjele novčane obaveze po ugovoru o korištenju distributivne mreže odnosno po ugovoru o snabdjevanju električnom energijom, ako

krajnji kupac ni nakon isteka roka iz upozorenja od strane ODS-a/snabdjevača nije platio dospjelu novčanu obavezu.

POGLAVLJE V. NEOVLAŠTENA POTROŠNJA, NAČIN OBRAČUNA I POSTUPCI KOJI SE PRIMJENJUJU U SLUČAJU DA JE UTVRĐENA NEOVLAŠTENA POTROŠNJA

Član 72. (Neovlaštena potrošnja)

- (1) Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije podrazumijeva se:
 - a) priključivanje objekta na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže,
 - b) trošenje električne energije bez mjernih uređaja ili mimo njih,
 - c) samostalno priključenje svoje unutrašnje instalacije na distributivnu mrežu,
 - d) uticanje na rad mjernih uređaja, uklanjanje mjernih uređaja, skidanje ili oštećenje plombi, ili na drugi način onemogućavanje pravilne registracije utrošene količine električne energije,
 - e) samovoljno priključenje nakon isključenja,
 - f) samovoljno premještanje priključka sa mjernim uređajima,
 - g) djelovanje krajnjeg kupca na uređaj za upravljanje tarifom u cilju korištenja manje tarife,
 - h) ako krajnji kupac koristi električnu energiju protivno uslovima iz elektroenergetske saglasnosti.
- (2) Ko neovlašteno preuzima električnu energiju, kao i vrši prepravke električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije, čini krivično djelo krađe kažnjivo po krivičnom zakonu.
- (3) Ko neovlašteno prepravlja električne uređaje, mjerne uređaje i instalacije koje nisu u nadležnosti korisnika čini krivično djelo kažnjivo po krivičnom zakonu.

Član 73. (Sankcije)

- (1) Ometanje ili onemogućavanje ovlaštenih lica u okviru obavljanja elektroprivredne djelatnosti predstavlja nedozvoljenu radnju koja podliježe sankcionisanju.
- (2) U slučaju neovlaštene potrošnje ODS/snabdjevač je u skladu sa zakonom obavezan da pokrene postupak pred nadležnim sudom.

Član 74. (Utvrđivanje neovlaštene potrošnje)

- (1) Utvrđivanje neovlaštene potrošnje vrši se prilikom redovnih i vanrednih kontrola mjernog mjesta.

- (2) Kontrole iz stava (1) ovog člana vrše najmanje dva kvalifikovana lica koje ovlasti ODS.
- (3) O izvršenoj kontroli se sastavlja zapisnik koji obavezno sadrži i: naziv ODS-a, broj i datum, mjesto obavljanja kontrole, dan i sat kad se kontrola obavlja uz naznaku da li se radi o redovnoj ili vanrednoj kontroli, te ukoliko se radi o vanrednoj kontroli, pojašnjenje razloga za istu, imena ovlaštenih lica ODS-a, ime krajnjeg kupca ukoliko je prisutan ili drugog lica koje je omogućilo vršenje kontrole mjernog mjesta krajnjeg kupca, kao i imena drugih prisutnih lica, podatke o priključnom vodu, podatak o mjernom mjestu, podatak o namjeni potrošnje, podatak o posljednjem pregledu mjernog mjesta, tačan i kratak tok i sadržaj izvršenih radnji na mjernom mjestu. Tokom kontrole mjernog mjesta isto se fotografiše i ova radnja se unosi u zapisnik. Zapisnik se treba pročitati, te ukoliko krajnji kupac zahtijeva u isti se unose i njegove primjedbe. Zapisnik potpisuju svi prisutni. Zapisnik o izvršenoj kontroli sastavlja se u tri primjerka, od kojih se prva kopija ostavlja krajnjem kupcu. Ukoliko krajnji kupac neće da potpiše zapisnik ili se udalji prije zaključenja zapisnika, to će se upisati u zapisnik i navesti razlog zbog kog je potpis uskraćen.
- (4) Očitavanje mjernih uređaja ne smatra se pregledom mjernog mjesta i ne može se koristiti za određivanje početka neovlaštene potrošnje. Međutim, to ne isključuje obavezu očitavača da, ukoliko primjeti vidljive nedostatke i oštećenja na mjernom mjestu, o tome obavijesti nadležna lica u ODS-u, a sve u cilju utvrđivanja neovlaštene potrošnje.
- (5) ODS je obavezan da propiše postupak utvrđivanja i dokumentovanja neovlaštene potrošnje u skladu sa važećim zakonskim propisima i iste dostavi FERK-u.
- (6) U slučaju neovlaštene potrošnje električne energije ODS vrši obračun urađen u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje količina i cijene za obračun električne energije po osnovu neovlaštene potrošnje, koja je data u Prilogu 1 ovih Opštih uslova i čini sastavni dio istih. Obračun, fakturisanje i naplatu neovlaštene potrošnje vrši ODS, odnosno snabdjevač u skladu sa dostavljenim obračunom ODS-a ukoliko je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom.
- (7) Metodologija za utvrđivanje količina i cijene za obračun električne energije po osnovu neovlaštene potrošnje iz Priloga 1 ovih Opštih uslova trebaju biti dostupne na internetskoj stranici ODS-a i internetskoj stranici snabdjevača, kao i u svim ovlaštenim kancelarijama ODS-a za odnose sa korisnicima distributivnog sistema i u svim ovlaštenim kancelarijama snabdjevača za odnose sa krajnjim kupcima električne energije.

POGLAVLJE VI. USLOVI KAD SE MOŽE OBUSTAVITI ILI OGRANIČITI ISPORUKA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 75.

(Izuzeci od obaveza isporuke)

- (1) ODS može odstupiti od standardne sigurnosti isporuke električne energije krajnjim kupcima u slučaju kvara u sistemu, više sile, rada na distributivnoj mreži ili priključenja novih krajnjih kupaca/proizvođača. ODS treba obavijestiti korisnike distributivnog sistema o razlogu i dužini trajanja prekida u snabdijevanju, uključujući slanje obavještenja unaprijed ukoliko je isto moguće, a sve u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova.
- (2) Ukoliko zbog kvara u elektroenergetskom sistemu nastalog zbog više sile nije moguće postići standardni napon u distributivnom sistemu ni nakon primjene svih neophodnih mjera, ODS treba što je moguće prije obavijestiti korisnike distributivnog sistema o istom da bi se spriječile ili umanjile moguće štete.

Član 76.

(Obustavljanje isporuke/preuzimanja električne energije)

- (1) ODS može da obustavi isporuku električne energije krajnjem kupcu ukoliko dođe do:
 - a) neposredne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili opasnosti od oštećenja imovine,
 - b) kvarova na elektroenergetskim postrojenjima,
 - c) prekida ili ograničenja zbog planiranih isključenja, odnosno ograničenja radi održavanja, remonta, raznih kontrolnih mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima i priključenja novih krajnjih kupaca/proizvođača,
 - d) ispunjenje nekog od uslova navedenih u članu 78. ovih Opštih uslova.
- (2) ODS može da obustavi preuzimanje električne energije od proizvođača, ukoliko dođe do događaja definisanih u stavu (1) ovog člana ili ukoliko se proizvođač ne pridržava uslova iz elektrenegetske saglasnosti, odnosno zdatog režima rada od ODS-a.
- (3) Prekide u isporuci električne energije zbog okolnosti iz stavova (1) i (2) ovog člana, potrebno je ograničiti na najmanju opravdanu mjeru i isporuku odnosno preuzimanje električne energije uspostaviti odmah nakon prestanka razloga za obustavljanje isporuke.
- (4) Ukoliko dođe do isključenja objekta krajnjeg kupca/proizvođača iz razloga koji se mogu pripisati u krivicu krajnjem kupcu/proizvođaču, krajnji kupac/proizvođač je obavezan snositi troškove isključenja i ponovnog uključenja. Troškovi isključenja i ponovnog uključenja utvrđuju se Cjenovnikom usluga iz člana 46. ovih Opštih uslova.

Član 77.

(Upoznavanje krajnjih kupaca sa planom prekida ili obustave isporuke)

U slučaju prekida ili obustave isporuke električne energije zbog planiranih radova na objektima, ODS je obavezan o tome obavijestiti korisnike distributivnog sistema u roku utvrđenom ugovorom, a snabdjevači su obavezni obavijestiti krajnje kupce najmanje 48 sati

unaprijed, putem svoje internetske stranice, obavještenjima u kancelarijama za odnose sa krajnjim kupcima, dnevne štampe ili drugih sredstava javnog informisanja,

Član 78.

(Uslovi kada se krajnjem kupcu može obustaviti isporuka električne energije)

- (1) ODS samostalno ili po nalogu snabdjevača može izvršiti obustavljanje isporuke električne energije krajnjem kupcu u slučaju:
 - a) ako krajnji kupac koristi električnu energiju bez elektroenergetske saglasnosti ili mimo mjernih uređaja ili ako je samostalno priključio svoje unutrašnje električne instalacije na distributivnu mrežu i ako nije zaključio ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže,
 - b) ako krajnji kupac onemogućava pravilno registrovanje količine utrošene električne energije,
 - c) ako objekat krajnjeg kupca ne ispunjava propisane tehničke uslove i ugrožava živote ljudi i imovinu,
 - d) ako objekti, druge nepokretnosti i imovina (šuma, voćnjak, stogovi sijena i slično) krajnjeg kupca ometaju normalnu isporuku električne energije drugim krajnjim kupcima,
 - e) ako to, u skladu sa ugovorom, zahtjeva krajnji kupac,
 - f) ako krajnji kupac bez odobrenja elektroenergetskog subjekta preko svoje instalacije, omogućiti drugom krajnjem kupcu potrošnju električne energije,
 - g) ako krajnji kupac ne izvršava obaveze plaćanja za isporučenu električnu energiju u propisanom odnosno ugovorenom roku,
 - h) ako krajnji kupac uskrati ovlaštenim licima pristup do mjernih uređaja, odnosno do unutrašnjih električnih instalacija,
 - i) ako krajnji kupac ne poštuje i ne provodi propisane mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije,
 - j) ako krajnji kupac ne izvršava obavezu plaćanja za povećanu priključnu snagu u odnosu na odobrenu,
 - k) ako krajnji kupac koristi električnu energiju protivno uslovima iz elektroenergetske saglasnosti.
- (2) U slučajevima iz stava (1) ovog člana od tačke d) do tačke k) ODS odnosno snabdjevač po zahtjevu ODS-a u slučaju da je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom, obavezan je prethodno, u pisanoj formi sa dokazom o urednoj dostavi istog, upozoriti krajnjeg kupca na nedostatke odnosno nepravilnosti zbog kojih mu se može obustaviti isporuka električne energije i odrediti rok ne duži od osam dana za otklanjanje tih nepravilnosti i nedostataka.
- (3) ODS odnosno snabdjevač prilikom slanja upozorenja iz stava (2) ovog člana o istom obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca odnosno ODS.
- (4) ODS odnosno snabdjevač ne odgovoraju za moguću štetu koja bi krajnjem kupcu nastala zbog obustavljanja isporuke električne energije iz razloga i na način propisan stavom (1) ovog člana.

Član 79.

(Obavještenje o obustavljanju isporuke/preuzimanja)

- (1) U slučaju da krajnji kupac električne energije ne postupi u skladu sa članom 78. stav (2) ovih Opštih uslova ODS, odnosno snabdjevač po zahtjevu ODS-a u slučaju da je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom, krajnjem kupcu najmanje osam dana prije obustave šalje obavještenje o isključenju u pisanom obliku sa dokazom o urednoj dostavi obavještenja koje pored ostalog sadrži:
 - a) ime i prezime, odnosno naziv krajnjeg kupca i adresu mjernog mjesta,
 - b) osnov za obustavljanje isporuke električne energije (isključenje),
 - c) adresa i kontakt informacije kancelarije gdje krajnji kupac može dobiti više informacija,
 - d) datum zakazanog isključenja,
 - e) uslove i postupke koje krajnji kupac obavezan ispuniti da bi mogao zahtijevati ponovno uključenje, uključujući i rokove u vezi sa tim,
 - f) iznos naknade za ponovno priključenje,
 - g) mogućnost podnošenja prigovora ODS-u ili snabdjevaču na razloge isključenja, te rok i postupak po prigovoru.
- (2) U slučaju da proizvođač električne energije ne postupi u skladu sa članom 76. stav (2) ovih Opštih uslova, ODS najmanje osam dana prije obustavljanja preuzimanja električne energije šalje proizvođaču obavještenje o istom u pisanom obliku sa dokazom o urednoj dostavi.

Član 80.

(Ograničenja isključenja)

- (1) Obustavljanje isporuke električne energije - isključenja zbog razloga propisanih u članu 78. stav (1) od tačke d) do tačke k) može se izvršiti samo između 8:00 i 15:00 sati na datum naveden u obavještenju.
- (2) Datum obustavljanja isporuke električne energije naveden u obavještenju ne smije biti petak, vikend, državni ili vjerski praznik, dan prije praznika ili u druge dane kada ovlaštene kancelarije za rad sa korisnicima distributivnog sistema, odnosno za rad sa krajnjim kupcima nisu otvorene.
- (3) Obustavljanje isporuke električnom energijom ne može se izvršiti na objektu unutar kojeg se koristi elektromedicinska oprema neophodna za održavanje ljudskog života, a za čiji rad je neophodno napajanje iz distributivne mreže što se reguliše ugovorom o korištenju distributivne mreže ukoliko je isti zaključen u skladu sa ovim Opštim uslovima i ugovorom o snabdijevanju električnom energijom, a na osnovu posebne medicinske dokumentacije dostavljene prilikom zaključenja ugovora.

Član 81.

(Ponovno priključenje objekta i troškovi ponovnog priključenja)

- (1) Kada krajnji kupac otkloni razloge zbog kojih je obustavljena isporuka električne energije i nakon što krajnji kupac plati sve troškove prouzrokovane obustavljanjem

- isporuke električne energije, uključujući i troškove isključenja i ponovnog uključanja, ODS je obavezan po prijemu zahtjeva, u roku od 24 sata tokom svog redovnog radnog vremena izvršiti ponovno priključenje objekta krajnjeg kupca.
- (2) Ukoliko krajnji kupac zahtijeva nastavak isporuke električne energije van redovnog radnog vremena ODS-a ili u roku kraćem od navedenoga u stavu (1) ovog člana (uključujući vikend i/ili praznik), ODS ima pravo naplatiti uspostavljanje ponovne isporuke po posebno utvrđenim cijenama naznačenim u Cjenovniku usluga iz člana 46. ovih Opštih uslova.
 - (3) Troškove isključenja i ponovnog priključenja u slučaju neosnovanog obustavljanja isporuke električne energije krajnjem kupcu snosi ODS ili snabdjevač zavisno od razloga isključenja.

Član 82. **(Restriktivne mjere)**

- (1) Vlada Federacije BiH, na osnovu pravilnika Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije kojim se definišu uslovi, kriteriji, način i postupak primjene restriktivnih mjera, uvodi i propisuje restriktivne mjere za snabdijevanje električnom energijom za kupce ili uvodi posebne mjere za elektroenergetske subjekte u Federaciji Bosne i Hercegovine u slučaju:
 - a) više sile koja ugrožava rad elektroenergetskog sistema,
 - b) pogonskog događaja kojim je ugrožena sigurnost ljudi i pouzdanost snabdijevanja električnom energijom,
 - c) neočekivanih poremećaja na međunarodnom i unutrašnjem tržištu električne energije kojim je ugrožena pouzdanost snabdijevanja električnom energijom.
- (2) ODS i snabdjevač po usvajanju svog postupka vezanog za pravilnik Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije iz stava (1) ovog člana, obavezni su isti dostaviti FERK-u bez odlaganja.
- (3) Na okolnosti iz stava (1) ovog člana, ODS i snabdjevač će odgovoriti preduzimanjem aktivnosti na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

Član 83. **(Ugroženi kupci)**

Vlada Federacije BiH u Programu zaštite ugroženih kupaca definiše aktivnosti zaštite istih od isključenja električne energije.

POGLAVLJE VII. MOGUĆI RAZLOZI ZA NEISPUNJENJE UGOVORA O SNABDIJEVANJU

Član 84. **(Pogonski uslovi kao razlog ograničenja isporuke/preuzimanja električne energije)**

ODS izuzetno može, bez prethodne najave, privremeno ograničiti isporuku/preuzimanje električne energije, ako to uslovljavaju pogonski uslovi u distributivnoj mreži ODS-a ili Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka.

Član 85.

(Vođenje evidencije o ograničenjima isporuke)

ODS je obavezan voditi pogonsku dokumentaciju u skladu sa zakonima i drugim propisima iz oblasti elektroenergetike koji se primjenjuju u Federaciji BiH, a na osnovu koje se mogu utvrditi slučajevi i razlozi prekida ili ograničenja isporuke električne energije.

POGLAVLJE VIII. ŠTETE

Član 86.

(Naknada štete)

- (1) Ako krajnji kupac pretrpi štetu zbog prekida u isporuci i usljed isporuke nekvalitetne električne energije, koja se može pripisati u krivicu ODS-a ili snabdjevača u skladu sa zakonom, ovim Opštim uslovima, ugovorom o priključenju/povećanju/smanjenju priključne snage, ugovorom o korištenju distributivne mreže i ugovorom o snabdijevanju električnom energijom, ODS ili snabdjevač je obavezan nadoknaditi nastalu štetu krajnjem kupcu.
- (2) Krajnji kupac je obavezan o šteti iz stava (1) ovog člana bez odlaganja obavijestiti ODS odnosno snabdjevača.
- (3) ODS odnosno snabdjevač obavezni su evidentirati, obraditi i arhivirati podatke koji se odnose na stavove (1) i (2) ovog člana.
- (4) Na zahtjev krajnjeg kupca snabdjevač ili ODS procjenjuju štetu iz stava (1) ovog člana i predlažu krajnjem kupcu način i iznos naknade za učinjenu štetu.
- (5) Ako krajnji kupac nije zadovoljan procjenom iz stava (4) ovog člana na zahtjev ODS-a procjenu štete vrši sudski vještak elektrotehničke struke, odnosno za to ovlaštena stručna institucija.
- (6) Ako krajnji kupac nije zadovoljan procjenom iz stava (5) ovog člana ima pravo pokrenuti sudski postupak kod nadležnog suda.
- (7) Počinilac je obavezan nadoknaditi štetu u skladu sa zakonom, a koju učini sljedećim nedozvoljenim radnjama i to:
 - a) neovlaštenim ulaskom ili pristupom elektroenergetskim objektima, postrojenjima ili električnim vodovima koji su vidno označeni znacima zabrane ulaska, pristupa ili opasnosti,
 - b) neovlaštenim preuzimanjem električne energije, kao i vršenjem prepravki električnih instalacija ili mjernih uređaja korisnika distributivnog sistema kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije,
 - c) neovlaštenim prepravljanjem električnih uređaja, mjernih uređaja i instalacija koje nisu u nadležnosti korisnika distributivnog sistema,
 - d) ometanjem ili onemogućavanjem ovlaštenih lica u okviru obavljanja elektroprivredne djelatnosti.

- (8) Krajnji kupac i ODS odnosno snabdjevač, ugovaraju principe obračuna i visine naknade štete u ugovoru o korištenju distributivne mreže odnosno u ugovoru o snabdjivanju električnom energijom, u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima.

Član 87.

(Rješavanje naknade štete)

Za rješavanje naknade štete nastale kao posljedica slučajeva navedenih u članu 86. ovih Opštih uslova nadležan je sud.

POGLAVLJE IX. PRIGOVORI I INFORMISANJE KRAJNJIH KUPACA

Član 88.

(Procedure snabdjevača i ODS-a)

- (1) Snabdjevač i ODS su obavezni uspostaviti i primjenjivati procedure za rješavanje prigovora krajnjih kupaca i davanje informacija krajnjim kupcima. Snabdjevač i ODS su obavezni obezbjediti da je lice koje radi na prigovorima krajnjih kupaca odgovarajuće kvalifikacije za rješavanje prigovora, pitanja i zahtjeva za usluge.
- (2) Krajnji kupac ima pravo podnošenja prigovora ukoliko smatra da je došlo do povrede odredbi ovih Opštih uslova u roku od 15 dana od dana nastanka razloga za podnošenje prigovora, ukoliko u pojedinačnim slučajevima odredbama ovih Opštih uslova nije drugačije regulisano.
- (3) Krajnji kupac prigovor podnosi snabdjevaču. Ukoliko je zaključen i ugovor o korištenju distributivne mreže, a prigovor se odnosi na korištenje distributivne mreže, krajnji kupac prigovor podnosi ODS-u. Prigovor se može podnijeti i telefonom o čemu snabdjevač odnosno ODS sastavlja pisani dokument i o istim vodi urednu evidenciju.
- (4) Nakon što primi prigovor krajnjeg kupca, snabdjevač odnosno ODS obavezan je ispitati navode iz prigovora, a ukoliko se radi o prigovoru za čije rješavanje nije nadležan, isti bez odlaganja prosljeđuje ODS-u odnosno snabdjevaču na dalje postupanje.
- (5) Snabdjevač i ODS su obavezni sačiniti pisani odgovor sa detaljnim obrazloženjem i uputstvom krajnjem kupcu o daljim koracima koje može poduzeti i nastojati sporazumno riješiti nastali spor sa krajnjim kupcem u što kraćem roku, ali ne kasnije od 15 dana od dana primanja prigovora krajnjeg kupca.
- (6) Snabdjevač i ODS mogu telefonski obavijestiti krajnjeg kupca o načinu na koji je prigovor riješen, ali su obavezni pisani odgovor dostaviti krajnjem kupcu sa dokazom o urednoj dostavi.
- (7) Procedure iz stava (1) ovog člana će se primjenjivati i na prigovore drugih korisnika distributivnog sistema.
- (8) Procedure iz stava (1) ovog člana, kao i njihove izmjene trebaju biti dostupne krajnjim kupcima električne energije na način propisan članom 90. ovih Opštih uslova.

Član 89.

(Rješavanje prigovora krajnjih kupaca pred FERK-om)

- (1) Fizička i pravna lica mogu se obratiti FERK-u svojim prigovorom u vezi spora koji se odnosi na:
 - a) pravo na snabdijevanje električnom energijom,
 - b) obavezu snabdijevanja električnom energijom,
 - c) tarife/cijene po kojima se vrši snabdijevanje električnom energijom,
 - d) kašnjenja ili odbijanja snabdijevanja električnom energijom,
 - e) kvalitet snabdijevanja električnom energijom i pružanjem usluga u vezi s tim.
- (2) FERK vodi postupak po prigovoru iz stava (1) ovog člana u skladu sa odredbama Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi, a prigovori iz stava (1) ovog člana podnose se u roku od 15 dana od dana prijema odgovora snabdjevača odnosno ODS-a iz člana 88. stav (5) ovih Opštih uslova, koji odgovor čini sastavni dio prigovora.
- (3) Prigovor iz stava (1) ovog člana sadrži:
 - a) naziv i sjedište pravnog lica, odnosno ime i prezime i adresu podnosioca prigovora,
 - b) naziv i sjedište snabdjevača odnosno ODS-a,
 - c) predmet prigovora, odnosno okolnosti na kojima podnosilac prigovora zasniva svoj prigovor, uključujući i zaključene ugovore u skladu sa ovim Opštim uslovima, kao i sve dokaze kojima se potvrđuju navodi iz prigovora,
 - d) prijedlog rješenja spora,
 - e) potpis podnosioca prigovora.
- (4) Kada se raspravlja po prigovoru iz stava (1) ovog člana, tada se ne raspravlja o naknadi eventualno prouzrokovane štete. Ukoliko se prigovor odnosi na naknadu štete, FERK u pisanoj formi obavještava podnosioca prigovora o nenadležnosti i istovremeno ga upućuje da svoje pravo ostvari pred nadležnim sudom.
- (5) Ako strane u postupku pred FERK-om ne postignu konsenzus, iste se upućuju na ostvarenje svojih prava pred nadležnim sudom.
- (6) Ako su se zainteresovane strane posebno dogovorile FERK će arbitrirati u sporovima iz stava (1) ovog člana u skladu sa odredbama FERK-ovog Pravilnika za arbitražu.

Član 90.

(Način informisanja krajnjih kupaca/proizvođača)

Operatori distributivnih sistema i snabdjevači će uredno informisati krajnje kupce/proizvođače o svojim aktima, pravilnicima, tarifama/cijenama, metodologijama, odobrenim jediničnim iznosima naknada za priključenje na distributivnu mrežu, cjenovnicima usluga i ostalim važnim informacijama. Informisanje se može izvršiti na jedan od sljedećih načina ili kombinacijom više njih:

- a) objavljivanjem na svojoj internetskoj stranici,
- b) putem oglasa u visoko tiražnoj dnevnoj štampi i/ili putem drugih sredstava javnog informisanja,
- c) putem prikladnih brošura, koje se bez naknade mogu podići u ovlaštenim kancelarijama ODS-a i snabdjevača,
- d) putem letka uz račun.

DIO TREĆI

POGLAVLJE I. PRELAZNE ODREDBE

Član 91. (Postojeći krajnji kupci)

- (1) Operatori distributivnih sistema i snabdjevači su obavezni u skladu sa važećim zakonima i propisima i ovim Opštim uslovima izraditi tipske obrasce ugovora iz člana 39. ovih Opštih uslova najkasnije do 01.01.2015. godine da bi operatori distributivnih sistema, snabdjevači i krajnji kupci u što kraćem roku regulisali svoja prava i obaveze propisane ovim Opštim uslovima.
- (2) Ugovori zaključeni prije početka primjene ovih Opštih uslova nastavljaju se primjenjivati u onoj mjeri u kojoj su usaglašeni sa odredbama ovih Opštih uslova i drugih opštih akata FERK-a do zaključenja novih ugovora u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova, a u smislu odredbe iz stava (1) ovog člana. Na pitanja iz tih ugovora koja nisu usaglašena sa odredbama ovih Opštih uslova direktno će se primjenjivati odredbe ovih Opštih uslova i drugih opštih akata FERK-a, koji se odnose na ta pitanja.
- (3) U cilju funkcionisanja tržišta električne energije, a do zaključenja ugovora o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova, postojeće krajnje kupce, koji su domaćinstva, mala preduzeća i komercijalni kupci, nastavlja snabdijevati snabdjevač koji ih je snabdijevao do početka primjene ovih Opštih uslova prema uslovima snabdijevanja koje se obavlja u okviru univerzalne usluge, osim ako krajnji kupac ne promijeni snabdjevača.
- (4) Postojećim krajnjim kupcima, čije je vršno opterećenje veće od 23 kW, ODS će do 30.06.2015. godine ugraditi mjerne uređaje za mjerenje snage i električne energije.
- (5) Postojeći krajnji kupci čije se napajanje obavlja preko postrojenja i mjernih uređaja drugih krajnjih kupaca obavezni su zatražiti novu elektroenergetsku saglasnost i u dogovoru sa ODS-om riješiti svoje napajanje u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima.
- (6) Ukoliko ni ODS niti postojeći krajnji kupac ne posjeduju primjerak izdate elektroenergetske saglasnosti, postojećem krajnjem kupcu se izdaje nova elektroenergetska saglasnost bez naknade. Tehničko-energetski parametri postojećeg krajnjeg kupca mogu se odrediti na jedan od sljedećih načina:
 - a) prema zatečenom izvedenom stanju priključka na osnovu nominalne struje glavnog instalacionog osigurača ili uređaja za ograničenje snage,
 - b) na osnovu maksimalno izmjerene vršne snage (maksimalno 15 – minutno opterećenje u toku jednog mjeseca) mjerene u prethodnih 12 mjeseci (ukoliko se mjeri snaga),
 - c) na osnovu projektne dokumentacije, ako postoji, koja je bila osnova za izdavanje nedostajuće elektroenergetske saglasnosti.

U novu elektroenergetsku saglasnost će se upisivati vršna snaga koja je najpovoljnija za postojećeg krajnjeg kupca.

Član 92.

(Imaoci dozvola za rad za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja)

Imaoci licenci za trgovinu i snabdijevanje električnom energijom na teritoriji BiH koje je izdala Državna regulatorna komisija za električnu energiju i imaoci dozvola za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom na teritoriji Bosne i Hercegovine koje je izdala Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske snabdijevaju kupce na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova i Pravilnika o snabdijevanju kvalifikovanih kupaca električnom energijom i postupku promjene snabdjevača.

Član 93.

(Transparentnost Opštih uslova za isporuku električne energije)

Operatori distributivnog sistema i snabdjevači su obavezni informisati sve korisnike distributivne mreže odnosno krajnje kupce o odredbama ovih Opštih uslova, kao i aktima donesenim na osnovu istih i eventualnim izmjenama ovih Opštih uslova, na način propisan članom 90. ovih Opštih uslova.

Član 94.

(Usklađivanje izvodenja postojećih priključaka)

Obavezuje se ODS da u svoje planove razvoja i izgradnje distributivne mreže uvrsti i neophodne zahvate u distributivnoj mreži i na priključcima u skladu sa članom 48. stav (2) ovih Opštih uslova.

Član 95.

(Vlasništvo nad priključkom i mjernim mjestom)

- (1) Postojeći krajnji kupac ne može osporiti ODS-u priključenje novog krajnjeg kupca na distributivnu mrežu bez obzira da li su priključak i mjerno mjesto u vlasništvu ODS-a ili krajnjeg kupca.
- (2) Svi postojeći krajnji kupci mogu prenijeti vlasništvo nad tehnički ispravnim priključkom, uključujući mjerno mjesto ODS-u bez naknade radi daljeg upravljanja i održavanja.
- (3) ODS može preuzeti u vlasništvo priključak uključujući i mjerno mjesto iz stava (2) ovog člana, kada mu to postojeći krajnji kupac ponudi.

Član 96.

(Usklađivanje akata)

ODS-ovi i snabdjevači su obavezni svoje akte uskladiti sa odredbama ovih Opštih uslova do početka primjene istih.

Član 97.
(Neriješeni zahtjevi)

Svi neriješeni zahtjevi koji su primljeni do dana početka primjene ovih Opštih uslova rješavat će se po odredbama Opštih uslova za isporuku električne energije koji su se primjenjivali u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Član 98.
(Prestanak primjene)

Danom početka primjene ovih Opštih uslova prestaje primjena Opštih uslova za isporuku električne energije („Službene novine Federacije BiH“ broj 35/08, 81/08, 32/10, 37/10 i 57/12).

POGLAVLJE II. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 99.
(Tumačenje Opštih uslova)

- (1) Tumačenje odredbi ovih Opštih uslova daje FERK.
- (2) Izmjene i dopune ovih Opštih uslova vrše se na isti način i po postupku koji je utvrđen za njihovo donošenje.

Član 100.
(Stupanje na snagu i primjena)

- (1) Ovi Opšti uslovi stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a isti se objavljuju i na oglasnoj tabli i internetskoj stranici FERK-a.
- (2) Ovi Opšti uslovi primjenjuju se od 01.01.2015. godine osim odredbi člana 45., člana 91. stav (1) i člana 96. ovih Opštih uslova, koji se primjenjuje danom stupanja na snagu ovih Opštih uslova.

Broj: 01-07-794-02/14
U Mostaru, 24.10.2014. godine

PREDSJEDNICA FERK-a
Dulizara Hadžimustafić

PRILOG 1.

METODOLOGIJA ZA UTVRĐIVANJE KOLIČINA I CIJENE ZA OBRAČUN ELEKTRIČNE ENERGIJE PO OSNOVU NEOVLAŠTENE POTROŠNJE

Član 1.

(Osnovni elementi)

- (1) ODS pokreće postupak obračuna po osnovu neovlaštene potrošnje električne energije iz člana 72. ovih Opštih uslova. Utvrđivanje elemenata za obračun vrši se na osnovu podataka iz zapisnika iz člana 74. stav (3) ovih Opštih uslova.
- (2) Obračun po osnovu neovlaštene potrošnje električne energije utvrđuje se prema:
 - a) naponskom nivou preuzimanja,
 - b) mjestu prezimanja na priključnom vodu,
 - c) vrsti objekta u kojem je utvrđena neovlaštena potrošnja električne energije.
- (3) U postupku utvrđivanja i obračuna neovlaštene potrošnje električne energije (snage), ODS primjenjuje ovu Metodologiju za utvrđivanje količina i cijena za obračun električne energije po osnovu neovlaštene potrošnje (u daljem tekstu: Metodologija).

Član 2.

(Neovlaštena potrošnja električne energije na distributivnoj mreži srednjeg napona)

Na osnovu utvrđene neovlaštene potrošnje električne energije, na distributivnoj mreži srednjeg napona 35 kV, 10(20) kV, obračun se vrši prema sljedećim slučajevima:

Ako brojila nisu registrovala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se instalisana snaga transformatora množi sa ukupnim brojem sati radnih dana u mjesecu prema:

- 8 sati dnevno u jednosmjenskom radu,
- 16 sati dnevno za dvosmjenski rad i
- 24 sata dnevno za trosmjenski rad.

Od ukupno obračunate količine električne energije oduzima se izmjerena količina električne energije. Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuje se odobrena cijena električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka uvećana za troškove distributivne mrežarine obračunate po tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.

Član 3.

(Neovlaštena potrošnja električne energije na niskom naponu)

Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije na niskom naponu podrazumijeva se:

- a) neovlašteno preuzimanje na distributivnom vodu/priključku prije glavnih osigurača mjernog mjesta,
- b) neovlašteno preuzimanje iza glavnih osigurača mjernog mjesta, prije mjernog uređaja,
- c) neovlašteno djelovanje na mjerni uređaj,
- d) neovlašteno preuzimanje iza mjernog uređaja (nenamjenska neovlaštena potrošnja).

Član 4.

(Određivanje obračunske snage za neovlaštenu potrošnju električne energije)

Određivanje obračunske snage, prema utvrđenoj neovlaštenoj potrošnji električne energije, obavlja se na sljedeće načine:

- a) U slučaju neovlaštenog preuzimanja električne energije utvrđenog prema članu 3. tačka a) ove Metodologije, obračunska snaga jednaka je proizvodu nazivne struje distributivnog voda/priključka ili provodnika kojim je izvršeno neovlašteno preuzimanje (za izračun se uzima vodič manjeg presjeka) i nazivnog napona distributivne mreže (monofazni ili trofazni).
- b) U slučaju neovlaštenog preuzimanja električne energije utvrđenog prema članu 3. tačka b) ove Metodologije, obračunska snaga se dobije množenjem manje vrijednosti, nazivne struje glavnog osigurača ili nazivne struje provodnika preko kojeg je izvršeno neovlašteno preuzimanje i nazivnog napona distributivne mreže (monofazni ili trofazni).
- c) U slučaju neovlaštenog preuzimanja električne energije utvrđenog prema članu 3. tačka c) ove Metodologije, obračunska snaga se dobije množenjem nazivne vrijednosti struje glavnog osigurača i nazivnog napona distributivne mreže (monofazni ili trofazni).
- d) U slučaju neovlaštenog preuzimanja utvrđenog prema članu 3. tačka d) ove Metodologije, obračunska snaga jednaka je izmjerenoj snazi, prema vrijednosti limitatora ili prema snazi na osnovu zamjenskog dijagrama opterećenja krajnjeg kupca u obračunskom periodu koji se uzima za izračun.

Član 5.

(Utvrđivanje količine neovlašteno preuzete električne energije na niskom naponu)

- (1) Određivanje količine neovlašteno preuzete električne energije vrši se na način definisan u stavovima (2), (3) i (4) ovog člana.
- (2) **Poslovni objekti** (svi objekti koji nisu stambeni ili namjenjeni javnoj rasvjeti):
 - a) Količina neovlašteno preuzete električne energije utvrđena prema članu 3. tačka a), ove Metodologije, obračunava se kao proizvod obračunske snage u članu 4. tačka a) ove Metodologije i ukupnim brojem sati radnih dana u mjesecu prema:
 - 8 sati dnevno u jednosmjenskom radu,
 - 16 sati dnevno za dvosmjenski rad i
 - 24 sata dnevno za trosmjenski rad.
 - b) Količina neovlašteno preuzete električne energije utvrđena prema članu 3. tačka b) ove Metodologije, obračunava se kao proizvod obračunske snage u članu 4. tačka b) ove Metodologije i brojem sati radnih dana u mjesecu prema stavu (2) tačka a) ovog člana.
 - c) Količina neovlašteno preuzete električne energije utvrđena prema članu 3. tačka c) ove Metodologije, obračunava se kao proizvod obračunske snage u članu 4. tačka c) ove Metodologije i brojem sati radnih dana u mjesecu prema stavu (2) tačka a) ovog člana.
 - d) Količina neovlašteno preuzete električne energije utvrđena prema članu 3. tačka d) ove Metodologije, jednaka je izmjerenoj vrijednosti na mjernom uređaju.
 - e) Ako je utvrđeno da je mjerni uređaj registrovao određenu količinu električne energije, u slučaju iz stava (2) tačke c) ovog člana, ukupna količina neovlašteno preuzete

električne energije računa se kao razlika obračunate i izmjerene električne energije na mjernom uređaju.

(3) Stambeni objekat:

- a) Količina neovlašteno potrošene električne energije utvrđena prema članu 3. tačka a) ove Metodologije, obračunava se kao proizvod utvrđene obračunske snage u članu 4. tačka a) ove Metodologije i 160 sati korištenja u toku mjeseca.
- b) Količina neovlašteno potrošene električne energije utvrđena prema članu 3. tačka b) ove Metodologije, obračunava se kao proizvod utvrđene obračunske snage u članu 4. tačka b) ove Metodologije i 160 sati korištenja u toku mjeseca.
- c) Količina neovlašteno preuzete električne energije utvrđena prema članu 3. tačka c) ove Metodologije, obračunava se kao proizvod obračunske snage u članu 4. tačka c) ove Metodologije i 160 sati korištenja u toku mjeseca.
- d) Količina neovlašteno potrošene električne energije utvrđena prema članu 3. tačka d) ove Metodologije, jednaka je izmjerenoj vrijednosti na mjernom uređaju.
- e) Ako je utvrđeno da je mjerni uređaj registrovao određenu količinu električne energije, u slučaju iz stava (3) tačke c) ovog člana, ukupna količina neovlašteno preuzete električne energije računa se kao razlika obračunate i izmjerene električne energije na mjernom uređaju.

(4) Javna rasvjeta:

- a) Količina neovlašteno potrošene električne energije utvrđena u članu 3. tačka a), tačka b) i tačka c) ove Metodologije, obračunava se kao proizvod odobrene priključne snage iz elektroenergetske saglasnosti ili utvrđene instalisane snage ako nije izdata elektroenergetska saglasnost i 300 sati korištenja u toku mjeseca, a za objekte tipa tunel, saobraćajna signalizacija, podvožnjake i slično 720 sati korištenja u toku mjeseca.
- b) Količina neovlašteno potrošene električne energije utvrđena u članu 3. tačka d) ove Metodologije, jednaka je izmjerenoj vrijednosti na mjernom uređaju.

Član 6.

(Obračun neovlaštene potrošnje električne energije na niskonaponskom nivou)

Za obračun neovlaštene potrošnje električne energije na osnovu utvrđene količine električne energije definisane u članu 5. ove Metodologije, primjenjuje se odobrena cijena električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka uvećana za troškove distributivne mrežarine obračunate po tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.

Član 7.

(Obračun za nenamjensko korištenje električne energije)

Ukoliko krajnji kupac koristi električnu energiju protivno uslovima za namjene za koje nije dobivena elektroenergetska saglasnost kako je to propisano članom 72. stav (1) tačka h) ovih Opštih uslova, izmjerena vrijednost električne energije i izmjerena ili određena vrijednost obračunske snage koriste se kao tarifni elementi za obračun. Ukupno izmjerena električna energija i utvrđena obračunska snaga obračunavat će se po cijeni univerzalne usluge za kategoriju/grupu potrošnje, za koju namjenu je korištena električna energija.

Član 8.

(Obračunski period za neovlaštenu potrošnju električne energije)

- (1) Obračunski period za utvrđivanje neovlaštene potrošnje električne energije određuje se na osnovu jednog od sljedećih dokumenata:
 - a) dokumenti o posljednjem pregledu obračunskog mjernog mjesta,
 - b) dokumenti o zamjeni bilo kojeg uređaja u okviru obračunskog mjernog mjesta,
 - c) dokumenti o odjavi ili prijavi obračunskog mjernog mjesta,
 - d) dokumenti zvaničnog organa o useljenju ili iseljenju iz predmetnog objekta ili prostora.
- (2) Obračunski period neovlaštene potrošnje ne može biti duži od godinu dana.
- (3) Obračun, fakturisanje i naplatu neovlaštene potrošnje električne energije vrši ODS, o čemu obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca. Ukoliko je krajnji kupac korištenje distributivne mreže regulisao ugovorom o snabdijevanju električnom energijom, obračun neovlaštenog korištenja električne energije vrši ODS, a fakturisanje i naplatu vrši snabdjevač i sredstva prosljeđuje ODS-u u skladu sa ugovorom o korištenju distributivne mreže odnosno ugovorom o međusobnim odnosima.